

OPLEGNOTITIE: BESTUURLIJKE LUS BESTEMMINGSPLAN 'SWAANTJES- EN ZANDWEG'

Inleiding

Op 30 mei 2024 is het bestemmingsplan 'Swaantjes- en Zandweg' door de raad vastgesteld. Het bestemmingsplan voorziet aan de Zandweg 10 te Maria Hoop in de realisatie van een 'Livar Experience Centre'. Dit is een concept rondom het Limburgse kloostervarken bestaande uit varkenshouderijactiviteiten gecombineerd met een bezoekerscentrum, een vleesatelier en een slachterij. Tegen het plangebied aan de Zandweg is door een varkenshouderij, gelegen op een kleine 300 meter afstand van het plangebied, beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder: de Afdeling). Volgens de varkenshouderij wordt het risico op dierziektes door het bestemmingsplan vergroot en vreest zij voor de gevolgen daarvan voor haar varkenshouderij. Het beroep is bij de Afdeling behandeld op 12 november 2025.

De Afdeling heeft op 8 april 2026 een tussenuitspraak gedaan. Uit de conclusie van de tussenuitspraak volgt dat de raad onvoldoende inzichtelijk heeft gemaakt welke maatregelen hij uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk acht om de overdracht van infectieziekten op mens en dier tot een aanvaardbaar niveau te beperken en in hoeverre het treffen van die maatregelen gewaarborgd is in het bestemmingsplan. Hiermee heeft de raad onvoldoende gemotiveerd dat het bestemmingsplan getuigt van een goede ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan is in zoverre vastgesteld in strijd met artikel 3:2 en artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht.

Motiveringsgebrek

Uit de tussenuitspraak volgt dat de Afdeling het standpunt van de raad zo begrijpt dat de raad de komst van het experience centre in overeenstemming vindt met een goede ruimtelijke ordening, omdat maatregelen genomen kunnen worden om de overdracht van infectieziekten op mens en dier tot een aanvaardbaar niveau te beperken en dat het plan om diezelfde reden niet zulke grote gevolgen heeft voor de varkenshouderij en anderen dat hun belangen zwaarder wegen dan het belang van het Livar Experience Centre.

De mogelijkheid en de noodzaak voor het treffen van maatregelen ziet de Afdeling bevestigd in de Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r. beoordeling en het advies van de GGD over deze Aanmeldnotitie. Echter, zo volgt uit de tussenuitspraak, anders dan een doorsneevarkenshouderij heeft het Livar Experience Centre een commerciële publieksfunctie waar veelvuldig contact tussen mens en dier niet is uitgesloten. Gelet hierop heeft de raad volgens de Afdeling onvoldoende inzichtelijk gemaakt welke gevolgen bezoekers van het experience centre hebben voor het risico dat een besmetting met een dierziekte plaatsvindt. De raad heeft namelijk niet inzichtelijk gemaakt welke maatregelen nodig zijn om besmettingen met dierziektes te voorkomen. Het is daarom, volgens de Afdeling, ook onduidelijk of er, in het licht van het risico op besmettingen met dierziektes, een veilige hoeveelheid bezoekers is, en als dit zo is, of de hoeveelheid bezoekers die de raad voor ogen heeft (15.000 per jaar), ook als veilig te beschouwen is. Of de raad in het bijzonder een maatregel had moeten treffen voor een maximumaantal bezoekers kan de Afdeling vooralsnog niet beoordelen, zo volgt uit de tussenuitspraak.

Kort samengevat, moet de raad dus inzichtelijk maken in welke maatregelen het bestemmingsplan moet voorzien om de overdracht van infectieziekten op mens en dier tot een voor de raad aanvaardbaar niveau te beperken. Ook moet de raad inzichtelijk maken of een maximumaantal bezoekers in de planregels van het bestemmingsplan vastgelegd moet worden.

Leeswijzer

Voor het inzichtelijk maken van de te treffen maatregelen en of een maximumaantal bezoekers in de planregels vastgelegd moet worden, wordt navolgend ingegaan op:

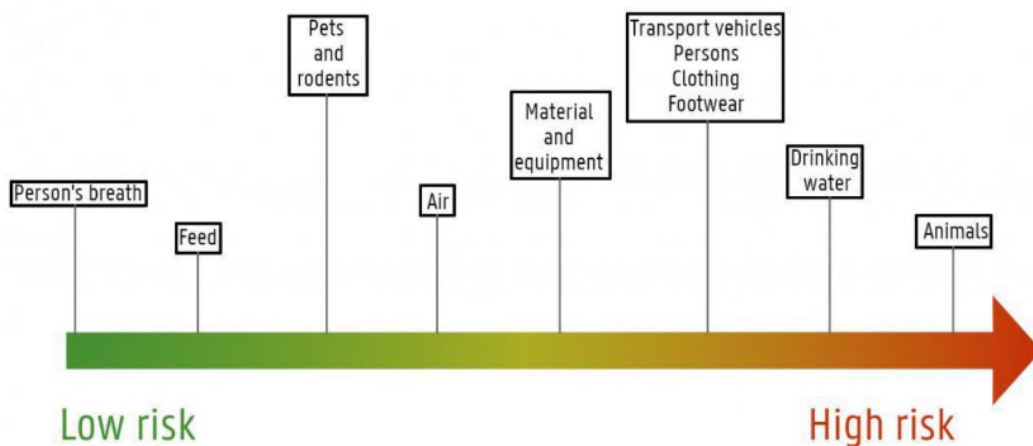
- A. De overdrachtsroutes van dierziektes bij varkens en de te treffen maatregelen bij het Livar Experience Centre om dit te voorkomen.
- B. De relevante wetgeving die betrekking heeft op het voorkomen van dierziektes.

- C. Het ketenkwaliteitssysteem voor varkenshouderijen dat weer voortvloeit uit de benoemde relevante wetgeving.
- D. De relevante voorschriften uit het ketenkwaliteitssysteem voor varkenshouderijen op basis waarvan bepaald is welke maatregelen aan de planregels van het bestemmingsplan worden toegevoegd om de overdracht van dierziekten op mens en dier tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Bij het bepalen welke maatregelen moeten worden getroffen, zijn tevens de adviezen in acht genomen zoals opgenomen in het rapport 'Risk assessment Livar Experience Center' van d.d. 29 juni 2026. Zie bijlage 1.

A. Overdrachtsroutes dierziektes bij varkens en de te treffen maatregelen om dit te voorkomen

Om inzichtelijk te maken wat de meest voorkomende dierziektes bij varkens zijn en wat de overdrachtsroute hiervan is, is het rapport 'Risk assessment Livar Experience Center' opgesteld. In de voorliggende oplegnotitie wordt uitsluitend ingegaan op de overdrachtsroutes van dierziektes en de te treffen maatregelen om overdracht van dierziektes te voorkomen. Voor meer specifieke informatie over de meest voorkomende dierziektes en de wijze van overdracht van deze ziekte wordt verwezen naar Lijst A bij voornoemd rapport.

Uit het rapport 'Risk assessment Livar Experience Center' (verder: het rapport) volgt dat er sprake kan zijn van directe en indirecte overdracht. De directe overdracht, bijvoorbeeld overdracht van de ziekte van het ene op het andere varken, is de meest effectieve route om dierziektes over te dragen. Indirecte overdracht is de overdracht van ziekmakende pathogenen, zoals bacteriën en virussen, via bijvoorbeeld besmette voorwerpen en kleding of via de lucht of via vectoren zoals bijvoorbeeld vliegen. Indirecte transmissie is minder effectief voor de overdracht van dierziektes. Het risico van overdracht bij indirecte transmissie hangt onder andere af van het aantal vatbare dieren en de aanwezigheid van gastheren. De onderstaande figuur geeft op hoofdlijnen de belangrijkheid van de diverse overdrachtsroutes van dierziekten weer.

Relatieve belangrijkheid van de diverse routes waardoor transmissie van pathogenen plaats kan hebben. Bron: Biocheck.UGent en Laanen et al., 2010.

Specifiek voor het Livar Experience Centre is in het rapport ingegaan op de vraag of er, vanwege de commerciële publieksfunctie, ten opzichte van een gangbare varkenshouderij een verhoogd risico is op overdracht van dierziektes. De in het rapport uitgevoerde risicoanalyse laat zien dat de epidemiologische risico's voornamelijk worden bepaald door de mate van blootstelling aan potentiële infectiebronnen en niet door de aanwezigheid van een publieksfunctie op zichzelf. Door toepassing van een samenhangend pakket aan bouwkundige, organisatorische en hygiënische maatregelen worden alle relevante overdrachtsroutes onderbroken of sterk gereduceerd. Uit het rapport volgt kortom dat er geen sprake is van een verhoogd risico, mits er

maatregelen getroffen worden. Binnen dit kader worden in het rapport de volgende maatregelen bij het Livar Experience Centre geadviseerd.

Directe overdracht. Uit het rapport volgt dat het grootste risico voor de overdracht van een dierziekte de directe overdracht is tussen varkens. Omdat de varkens bij het experience centre de beschikking krijgen over een buitenuitloop is onder andere het advies om een dubbele omheining rondom de varkensverblijven aan te leggen, gebaseerd op de adviezen van de EFSA¹. Op die manier wordt er zorg gedragen dat de varkens in de buitenuitloop geen direct contact kunnen hebben met bijvoorbeeld wilde zwijnen. Het risico op (introduktie van) dierziekten is hierdoor niet groter of anders dan op reguliere varkenshouderijen.

Indirecte overdracht. Uit het rapport volgt dat in zijn algemeenheid gesteld kan worden dat de risico's die verbonden zijn aan het geplande Livar Experience Centre ten aanzien van relevante ziekten bij varkens, veelal niet anders zijn dan op of vanuit een gangbare varkenshouderij. Immers, net zoals bij een gangbare varkenshouderij, moet de varkenshouderij bij het experience centre zich houden aan de eisen gesteld in de Europese en Nederlandse wetgeving ter voorkoming van verspreiding van dierziekten. Het enige verschil tussen de varkenshouderij bij het experience centre en een gangbare varkenshouderij is het feit dat er niet-geregistreerde bezoekers² bij het experience centre komen. Dit is een onderdeel dat normaliter niet voorkomt op een reguliere varkenshouderij. De aanwezigheid van niet-geregistreerde bezoekers leidt echter niet automatisch tot een verhoogd infectierisico. De epidemiologische relevantie wordt bepaald door de mate waarin niet-geregistreerde bezoekers in contact kunnen komen met de levende dieren en bedrijfskritische zones of materialen die vervolgens opnieuw in contact komen met dieren. Het risico op indirecte overdracht via deze niet-geregistreerde bezoekers blijft beperkt door maatregelen te nemen om deze bezoekers (fysiek) te scheiden van de varkens. Dit kan, zo wordt in het rapport geadviseerd, door het scheiden van bezoekers- en bedrijfsroutes, een volledige fysieke scheiding tussen de niet-geregistreerde bezoekers en dieren, geen toegang van niet-geregistreerde bezoekers als dieren klinisch ziek zijn ten gevolge van influenza en het niet toelaten van niet-geregistreerde bezoekers als deze bezoekers griepachtige symptomen vertonen. Wanneer niet-geregistreerde bezoekers uitsluitend toegang hebben tot daarvoor aangewezen ruimten en er geen kruisende looproutes bestaan tussen deze bezoekers en bedrijfsprocessen, blijft de kans op indirecte transmissie beperkt. Het risico van een indirecte overdracht wordt hiermee teruggebracht tot een risico vergelijkbaar met een reguliere varkenshouderij.

Overdracht via lucht. Uit het rapport volgt dat voor transmissie via de lucht tussen dieren een ziekteverwekker getransporteerd moet worden op een geaerogeniseerde drager (een vloeistof of vast deeltje dat opgetild wordt in de lucht). Voor bedrijf-tot-bedrijf besmetting via de lucht moet er emissie zijn van een besmettelijk aerosol³, het moet getransporteerd worden en het moet aankomen bij een gevoelige populatie. Overdracht via de lucht is mogelijk, echter deze route is weinig gebruikelijk gebleken tijdens epidemieën. Voor overdracht via de lucht geldt dat het Livar Experience Centre in de basis niet afwijkt van een reguliere varkenshouderij.

Theoretisch zou overdracht via de lucht van bijvoorbeeld griep in het Livar Experience Centre een mogelijk iets groter risico met zich meebrengen dan bij een gangbare varkenshouderij aangezien er niet-geregistreerde bezoekers komen. Echter, de verspreiding zou dan via een persoon moeten gaan en dezelfde persoon zou dan direct naar een ander varkensbedrijf moeten gaan. Om transmissie mogelijk te maken zou deze persoon dan een andere varkenshouderij binnen moeten gaan zonder enige bioveiligheids/hygiëne maatregelen te nemen. Aangezien het nemen van deze maatregelen is vastgelegd in de gangbare kwaliteitssystemen van Nederlandse varkenshouderij zoals IKB Varken en Holland Varken Quality is dit enkel een theoretische

¹ EFSA, Expert knowledge elicitation on African Swine Fever and outdoor farming of pigs, 2021; EFSA, African swine fever and outdoor farming of pigs, 2021.

² Bezoekers die komen kijken naar de varkens en die schone bedrijfsgedeelten niet betreden en waarvoor geen bijzondere hygiënemaatregelen gelden.

³ Een aerosol is een verzameling van microscopisch kleine vaste of vloeibare deeltjes die in een gas (meestal lucht) zweven. Voorbeelden zijn mist, wolken, rook en uitlaatgassen.

mogelijkheid. In het rapport wordt geadviseerd om in het Livar Experience Centre maatregelen te nemen om de mogelijkheid van overdracht via de lucht tot een minimum te beperken middels 1,5 meter afstand of een fysieke scheiding middels een dichte wand. Om dit risico verder te minimaliseren kan vastgelegd worden dat het Livar Experience Centre niet te bezoeken is door niet-geregistreerde bezoekers in het geval er een luchtweginfectie door griep wordt vastgesteld bij de varkens of als niet-geregistreerde bezoekers zelf griepachtige symptomen hebben. Het risico van ziekteoverdracht via de lucht is hiermee dus verwaarloosbaar.

Overdracht via vectoren. Uit het rapport volgt dat de risico's voor overdracht van ziekteverwekkers via vectoren (bijv. ongedierte, insecten) binnen het geplande Livar Experience Centre niet anders zijn dan op of vanuit een gangbare varkenshouderij. De aanwezigheid van niet-geregistreerde bezoekers beïnvloedt de activiteit van vectoren nauwelijks. Het epidemiologisch risico wordt voornamelijk bepaald door de effectiviteit van vectorbeheersing en de algemene bedrijfsvoering.

B. Relevante wetgeving

Zoals hiervoor reeds toegelicht betreft het Livar Experience Centre een concept rondom het Limburgse kloostervarken. De basis van dit concept is de varkenshouderij. De overige onderdelen van het concept vloeien voort uit deze varkenshouderij. Omdat er sprake is van een varkenshouderij moet het bezoekersbeleid van het experience centre, net zoals bij een doorsneevarkenshouderij, voldoen aan de hierop betrekking hebbende wet- en regelgeving. Dit volgt ook uit het rapport 'Risk assessment Livar Experience Center'. Het feit dat de bezoekersgroep bij het experience centre⁴ groter en diverser is dan bij een doorsneevarkenshouderij maakt dit niet anders. Gelet hierop bestaat er dus geen aanleiding om een maximaal aantal bezoekers in de planregels vast te leggen.

Relevante wetgeving binnen dit kader is de Verordening (EG) nr. 852/2004 inzake levensmiddelenhygiëne (verder: de Verordening) en de Verordening (EG) nr. 178/2002.

Uit artikel 4, eerste lid van de Verordening volgt dat:

'Exploitanten van levensmiddelenbedrijven die zich bezighouden met primaire productie en de in bijlage I bedoelde, daarmee verband houdende bewerkingen, houden zich aan de algemene hygiëne voorschriften van deel A van bijlage I (...).'

De Verordening zelf voorziet niet in een definitie voor een levensmiddelenbedrijf. Uit overweging 1 van de Verordening volgt echter dat in de Verordening (EG) nummer 178/2002 gemeenschappelijke definities zijn vastgelegd voor de nationale en communautaire levensmiddelwetgeving. Uit de voornoemde verordening volgt een aantal definities, te weten:

- Artikel 3, tweede lid:
'Levensmiddelenbedrijf: onderneming, zowel publiek- als privaatrechtelijk, die al dan niet met winstoogmerk actief is in enig stadium van de productie, verwerking en distributie van levensmiddelen;
- Artikel 3, derde lid:
'Exploitant van een levensmiddelenbedrijf: natuurlijke persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor de naleving van de in de levensmiddelenwetgeving vastgestelde voorschriften in het levensmiddelenbedrijf waarover hij de leiding heeft;'
- Artikel 3, zeventiende lid:

⁴ De bezoekersgroep bij het experience centre bestaat niet alleen uit onder andere de werknemers en de veearts zoals bij een doorsneevarkenshouderij, maar ook uit bijvoorbeeld scholieren en professionals, zoals slaggers en groothandelaren, uit de vleessector.

‘Primaire productie: de productie, het fokken en het telen van primaire producten tot en met het oogsten, het melken en de productie van landbouwdieren, voorafgaande aan het slachten (...).’

Op basis van deze definities valt de productie van varkens onder de noemer van ‘primaire productie’ zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid van de Verordening en is de varkenshouderij bij het Livar Experience Centre aan te merken als een (exploitant van een) levensmiddelenbedrijf. Gelet hierop moet de varkenshouderij van het experience centre dus, net zoals een doorsneevarkenshouderij, voldoen aan de relevante wet- en regelgeving.

Voor wat betreft het bezoekersbeleid bij de varkenshouderij zijn de voorschriften 1, 2 en 3.b van deel A Bijlage I van de Verordening relevant:

Voorschrift 1

‘Deze bijlage is van toepassing op de primaire productie’

Voorschrift 2

‘Exploitanten van levensmiddelenbedrijven zien er in de mate van het mogelijke op toe dat primaire producten beschermd worden tegen verontreiniging met betrekking tot elke verdere verwerking van primaire producten.’

Voorschrift 3.b

‘Onverminderd de in punt 2 bedoelde algemene verplichting moeten exploitanten van levensmiddelenbedrijven voldoen aan de toepasselijke communautaire en nationale wettelijke bepalingen betreffende het onder controle houden van gevaren voor de primaire productie en daarmee verband houdende bewerkingen, met inbegrip van:

*b) maatregelen die verband houden met de gezondheid en het welzijn van dieren en de gezondheid van planten en die gevolgen hebben voor de gezondheid van de mens, **inclusief programma’s voor bewaking en bestrijding van zoönosen en zoönose verwekkers.***

In voorschrift 4 deel A Bijlage I van de Verordening is vervolgens voor exploitanten van levensmiddelenbedrijven die dieren fokken bepaald welke maatregelen getroffen moeten worden om aan de hygiënevoorschriften van de Verordening te kunnen voldoen. In verband met het voldoen aan deze voorschriften nemen in de praktijk veel bedrijven deel aan een erkend ketenkwaliteitssysteem. Zo weet een bedrijf zeker of de bedrijfsvoering voldoet aan de hygiënevoorschriften uit de Verordening.

C. Ketenkwaliteitssysteem

De verantwoordelijkheid voor veilige en betrouwbare voeding ligt primair bij het bedrijfsleven. De overheid is verantwoordelijk voor het stellen van de (wettelijke) kaders en het publieke toezicht hierop. Voor het invullen van deze verantwoordelijkheid door het bedrijfsleven en voor het ondersteunen van de controles/toezicht door de overheid of de wet- en regelgeving wordt nageleefd, wordt gebruik gemaakt van ketenkwaliteitssystemen. Kwaliteitssystemen zijn geaccrediteerd conform onafhankelijke (internationale) standaarden. De systemen voldoen aan de Europese⁵ en nationale regelgeving⁶. Of een kwaliteitssysteem is erkend, valt te controleren op www.ketenborging.nl van de Stichting ketenborging.nl.

⁵ Onder andere de Algemene Levensmiddelen Verordening (EG nr. 178/2002) inclusief alle gelieerde wetgeving zoals de Verordening EG nr. 852/2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

⁶ Zie voor verdere achtergrondinformatie over het ketenkwaliteitssysteem [Actieplan Taskforce Voedselvertrouwen | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Afgezien dat bedrijven niet verplicht zijn om aan een ketenkwaliteitssysteem deel te nemen, is het in Nederland gebruikelijk dat varkenshouderijen, waaronder de Livar-boerderijen, deelnemen aan het ketenkwaliteitssysteem van Holland Varken Quality (HVQ)⁷ ⁸. In bijlage 2 is het voorschriften- en interpretatiedocument toegevoegd behorende bij het ketenkwaliteitssysteem van HVQ. Voor de beantwoording van de vraag in welke maatregelen het bestemmingsplan moet voorzien om de overdracht van infectieziekten op mens en dier tot een voor de raad aanvaardbaar niveau te kunnen beperken zijn de volgende voorschriften uit het kwaliteitssysteem relevant:

HV0304	De ruimtes waarin varkens worden gehouden zijn: a. niet toegankelijk voor andere gehouden dieren. b. kunnen door een slot worden afgesloten en zijn bij afwezigheid van de varkenshouder afgesloten	• Er zijn geen andere dieren (honden, katten, landbouwhuisdieren) aanwezig in de ruimten waar varkens worden gehouden. • Er zijn maatregelen genomen om de toegang van andere dieren te voorkomen, d.m.v. sloten en/of hekwerk rond het bedrijf. • Bij bedrijven met uitloop voor varkens zijn ingangen bedoeld voor personen af te sluiten met een slot. Toegang van andere dieren wordt zo veel mogelijk voorkomen.
HV0305	Toegang tot het schone bedrijfsgedeelte voor personen is alleen toegestaan via een hygiënesluis. Deze is gescheiden van de ruimtes waar de dieren verblijven. In de hygiënesluis: a. is duidelijk aangegeven wat de handelwijze is om het schone bedrijfsgedeelte te mogen betreden; b. is minimaal een wasbak met stromend koud en warm water aanwezig; c. zijn minimaal zeep en een handdoek aanwezig; d. is schone bedrijfskleding en schoeisel aanwezig.	Vanuit de hygiënesluis mag niet rechtstreeks een afdeling worden betreden, er is een dichte afscheiding minimaal 1 meter hoog zodat varkens niet in de hygiënesluis kunnen komen.
HV0306	Het principe van schone (bedrijfs-) en vuile (externe) gedeelte op het bedrijf wordt toegepast, er is een zodanig duidelijke aanduiding aanwezig dat een bezoeker zich dient te melden, en door de hygiënesluis moet, voordat het schone (bedrijfs-) gedeelte betreden wordt. Op de grens tussen het schone en vuile gedeelte is een afscheiding aangebracht, bijvoorbeeld een hek, muur of ketting. Transportwagens hebben geen toegang tot het schone gedeelte. Aan- en afvoerpunten, zoals voor dieren, voer of mest, zijn bereikbaar vanuit het vuile gedeelte.	Het schone gedeelte van het bedrijf omvat de ruimtes waar de varkens verblijven, zoals de afdelingen, centrale gangen, werkruimtes en looproutes tussen de stallen. Het vuile gedeelte van het bedrijf omvat alle gebieden buiten het schone gedeelte, zoals de aan- en afvoerroutes, het woonhuis en het erf. Op de grens tussen het schone en vuile gedeelte is een afscheiding aangebracht, bijvoorbeeld een hek, muur of ketting. Transportwagens hebben geen toegang tot het schone gedeelte. Aan- en afvoerpunten, zoals voor voer of mest, zijn bereikbaar vanuit het vuile gedeelte.

Uit voorschrift HV0306 volgt expliciet dat op de grens tussen het schone en vuile gedeelte van een varkenshouderij een afscheiding aangebracht moet worden, zoals bijvoorbeeld een hek, muur of ketting. Echter, vanwege het beoogde niet-geregistreerde bezoekersaantal is het bij het experience centre wenselijk om de toe te passen afscheiding in de planregels te regelen. Voor het experience centre is bijvoorbeeld een ketting een minder gewenste maatregel om de overdracht van dierziekten op mens en dier tot een aanvaardbaar niveau te beperken, omdat hier gemakkelijk overheen gestapt of onderdoor gekropen kan worden. Dit is dus geen geschikte afscheiding. Daarnaast is het wenselijk om rondom het gehele plangebied een dubbele omheining aan te brengen zodat de varkens van het experience centre geen contact kunnen maken met andere dieren op de aangrenzende gronden. De voorschriften van HVQ voorzien hier niet in. Aanvullend op de voorschriften van het ketenkwaliteitssysteem van HVQ en in lijn met de adviezen uit het rapport 'Risk assessment Livar Experience Center' is het daarom wenselijk om in de planregels een voorwaardelijke gebruiksverplichting op te nemen waarin het volgende nader is geregeld:

- Het scheiden van looplijnen en het creëren van voldoende afstand tussen mens en varken (advies 1,5 m zoals bij de coronapandemie) of een scheiding middels een muur of glaswand.
- Een dubbele omheining rondom de varkensverblijven of een enkele dichte afscheiding, gebaseerd op de adviezen van de EFSA (= Europese Autoriteit voor voedselveiligheid)⁹.

⁷ https://www.hollandvarkenquality.nl/wp-content/uploads/2026/01/B_HVQ_200_varkenshouderij-versie-2-260201.pdf

⁸ Voorheen was dit IKB Varken (Integrale Keten Beheersing Varken).

⁹ Zie [African swine fever and outdoor farming of pigs - - 2021 - EFSA Journal - Wiley Online Library](#)

- Het Livar Experience Centre is niet te bezoeken door niet-geregistreerde bezoekers (zie definitie onder kopje 'Te treffen maatregelen in het bestemmingsplan') indien vastgesteld wordt dat de varkens klinisch ziek zijn als gevolg van influenza of als niet-geregistreerde bezoekers griepachtige symptomen hebben.

Te treffen maatregelen in het bestemmingsplan

Gelet op het voorgaande worden de navolgende planregels toegevoegd aan het bestemmingsplan 'Swaantjes- en Zandweg'.

Aan artikel 1 'Begrippen' worden de volgende begrippen toegevoegd:

1.96 geregistreerde bezoekers:

Bezoekers die op schone bedrijfsgedeelten moeten zijn en mogelijk in contact komen met de varkens, waarvoor geldt dat deze bezoekers eerst worden geregistreerd op het bedrijf en de schone bedrijfsgedeelten alleen mogen betreden via de hygiënisluis met in acht name van de geldende hygiëneregels zoals het dragen van schone bedrijfskleding en schoon schoeisel en het verplicht wassen van handen wanneer toegang tot dierenverblijven noodzakelijk is.

1.97 niet-geregistreerde bezoekers:

Bezoekers die komen kijken naar de varkens en die schone bedrijfsgedeelten niet betreden en waarvoor geen bijzondere hygiënemaatregelen gelden.

1.98 hygiënisluis:

Een ruimte gescheiden van ruimten waar dieren verblijven en voorzien van:

- een kleedruimte met beschikbare schone bedrijfskleding en schoeisel;*
- een was- en douchegelegenheid met beschikbare zeep en schone handdoeken;*
- een beschreven handelswijze om schone bedrijfsgedeelten te mogen betreden.*

1.99 klinisch ziek:

Een ziekte of aandoening die volledig tot uiting komt en merkbaar is met waarneembare symptomen of klachten.

1.100 schone bedrijfsgedeelten:

Buiten- en binnenruimten waar varkens verblijven, zoals de afdelingen, centrale gangen, werkruimtes en looproutes tussen de stallen, uitloopruimten, weides voor weidegang.

1.101 vuile bedrijfsgedeelten:

Alle buiten- en binnenruimten die niet behoren tot de schone bedrijfsgedeelten, zoals de aan- en afvoerroutes, het woonhuis en bijbehorende erf, parkeerplaatsen, niet-agrarische bedrijfsgebouwen.

Aan artikel 4.1.2 'Nadere detaillering van de bestemmingsomschrijving' wordt de volgende voorwaardelijke verplichting toegevoegd:

j. Voorwaardelijke verplichting hygiënemaatregelen

Ten behoeve van een adequate milieuhygiëne en met het oog op de beperking van de overdracht van infectieziekten op mens en dier, is het gebruiken van het bestemmingsvlak overeenkomstig de bestemmingsomschrijving uitsluitend toegestaan onder de voorwaarde dat:

1. *is voorzien in de inrichting van schone bedrijfsgedeelten en vuile bedrijfsgedeelten;*
2. *schone bedrijfsgedeelten alleen toegankelijk zijn via een hygiënesluis voor geregistreerde bezoekers met gebruikmaking van schone bedrijfskleding en schoon bedrijfsschoeisel en gewassen handen;*
3. *niet-geregistreerde bezoekers niet in contact mogen komen met varkens afkomstig van de varkenshouderij ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – varkenshouderij met vrije weidegang en vrije uitloop';*
4. *andere dieren dan afkomstig van de varkenshouderij ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – varkenshouderij met vrije weidegang en vrije uitloop' niet in contact mogen komen met varkens afkomstig van de varkenshouderij ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – varkenshouderij met vrije weidegang en vrije uitloop';*
5. *ter voorkoming van contact als bedoeld onder punt 3 zijn binnen- en buitenruimtes van vuile bedrijfsgedeelten waar niet-geregistreerde bezoekers mogen komen afgescheiden van de schone bedrijfsgedeelten door middel van:*
 - a. *een dichte scheidingsconstructie in de vorm van een muur of glasplaat dan wel een combinatie daarvan, voor zover het betreft binnenruimtes;*
 - b. *een dubbele omheining met een bouwhoogte van minimaal 1,0 meter en een tussenruimte van minimaal 1,5 meter, voor zover het betreft buitenruimtes;*
6. *ter voorkoming van contact als bedoeld onder punt 4 zijn gronden die worden gebruikt voor vrije weidegang en vrije uitloop van varkens afgescheiden van aangrenzende gronden buiten de functieaanduiding "specifieke vorm van agrarisch met waarden - livar-experience" door middel van een dubbele omheining met een bouwhoogte van minimaal 1,0 meter en een tussenruimte van minimaal 1,5 meter;*
7. *onverwijld na de vaststelling dat de varkens klinisch ziek zijn ten gevolge van influenza, niet-geregistreerde bezoekers geen toegang hebben tot de gronden waarop het bestemmingsvlak van toepassing is;*
8. *niet-geregistreerde bezoekers die griepachtige symptomen vertonen geen toegang hebben tot de gronden waarop het bestemmingsvlak van toepassing is.*

Bijlagen:

1. **Rapport 'Risk assessment Livar Experience Center' van prof. dr. Jeroen Dewulf d.d. 29 juni 2026**
2. **Voorschriften- en interpretatiedocument van ketenkwaliteitssysteem Holland Varken Quality.**

Risk assessment Livar Experience Center

Datum: 29-06-2026

Inhoud

Samenvatting	2
Inleiding	3
De principes van bioveiligheid	3
Transmissieroutes	3
Wetgeving omtrent dierziekten	5
Relevante ziekten bij varkens	6
Zoönosen	7
Risicobenadering	7
Risicoanalyse van transmissieroutes	7
Directe transmissie	7
Indirecte transmissie	8
Aerogene transmissie	9
Transmissie via vectoren	10
Integrale beoordeling	11
Lijst A ziekten in relatie tot varkenshouderij met publieksfunctie	11
Algemeen	11
Afrikaanse varkenspest (AVP)	11
Aujeszky's disease	12
Klassieke varkenspest (KVP)	12
Mond-en-Klauwzeer (MKZ) (GD Deventer, Mond-en-Klauwzeer, 2026)	12
Runderpest	12
Conclusie:	13
Bijlage A	14
Bibliografie	17

Samenvatting

Deze risicoanalyse beoordeelt de potentiële introductie en verspreiding van infectieuze dierziekten binnen een varkenshouderij met buitenbeloop waarin tevens een publieksfunctie aanwezig is. De beoordeling is gebaseerd op algemeen aanvaarde epidemiologische principes en richt zich op de identificatie van transmissieroutes, de kans op blootstelling, de potentiële gevolgen van introductie van een infectieus agens en de effectiviteit van risicobeperkende maatregelen.

Uit de uitgevoerde risicoanalyse blijkt dat de belangrijkste transmissieroutes bestaan uit:

- directe transmissie;
- indirecte transmissie via personen, materialen en voertuigen;
- aerogene transmissie;
- transmissie via vectoren;

Voor iedere transmissieroute zijn passende beheersmaatregelen beschreven. Door toepassing van fysieke scheiding, gecontroleerde bezoekersstromen, adequate hygiëneprotocollen, ongediertebestrijding en continue gezondheidsbewaking wordt de kans op introductie en verspreiding van infectieuze agentia aanzienlijk gereduceerd.

Belangrijkste beheersmaatregelen omvatten:

- Fysieke scheiding tussen bezoekers en varkens (glaswand, muur of afstand).
- Gescheiden looproutes voor bezoekers en bedrijfsactiviteiten.
- Dubbele omheining rond de buitenuitloop om contact met wilde zwijnen te voorkomen.
- Strikte hygiëneprotocollen voor erfbetreders die bedrijfsruimten betreden.
- Geen bezoekers bij een uitbraak van influenza onder de varkens.
- Geen toegang voor bezoekers met griepsymptomen

De uitgevoerde risicoanalyse laat zien dat, na implementatie van de beschreven bioveiligheidsmaatregelen, er geen aanwijzingen bestaan dat de publieksfunctie, noch het buitenbeloop van de varkens, leidt tot een relevant hoger epidemiologisch risico in vergelijking tot een klassiek varkensbedrijf zonder publieksfunctie of buitenbeloop.

Inleiding

Bedrijven waarin dieren worden gehouden kunnen verschillende functies combineren, waaronder primaire productie, verwerking, educatie en publieksonvangst. Een dergelijke combinatie vraagt om een zorgvuldige beoordeling van mogelijke risico's voor de introductie en verspreiding van infectieuze dierziekten.

Het doel van deze risicoanalyse is het systematisch identificeren van relevante epidemiologische risico's en het beoordelen van de effectiviteit van maatregelen die deze risico's beperken. Daarbij wordt uitgegaan van internationaal geaccepteerde principes van epidemiologie en bioveiligheid. De beoordeling richt zich nadrukkelijk op de kans op transmissie van infectieuze agentia en niet uitsluitend op specifieke ziekteverwekkers of nationale regelgeving.

De principes van bioveiligheid

De risico's voor transmissie kunnen (sterk) gereduceerd worden door maatregelen te nemen die de verspreiding van infectieuze agentia kan tegengaan. Bioveiligheid is het geheel van alle maatregelen die genomen worden om het risico op introductie en verspreiding van een infectieus agens te minimaliseren en draagt er aldus toe bij dat de varkens en het bedrijf gezond blijven. Externe bioveiligheid richt zich toe op de contactpunten van het bedrijf met de buitenwereld en het voorkomen dat pathogenen het bedrijf binnen kunnen komen of kunnen verlaten. Interne bioveiligheid spitst zich toe om te zorgen dat verspreiding van pathogenen binnen het bedrijf geminimaliseerd wordt (Dewulf & Van Immerseel, 2020). Veel informatie hierover is te vinden op de website Biocheck.UGent (Biocheck.UGent, BiocheckGent.com, 2026).

Om ziekteoverdracht te voorkomen is het belangrijk om te trachten de bron(nen) van infectie gescheiden te houden van gevoelige contacten (gezonde dieren). De principes van bioveiligheid zijn hierin belangrijk (Biocheck.UGent, Knowledge base, 2026; Dewulf & Van Immerseel, 2020). Dit kan bewerkstelligd worden door enerzijds het directe contact tussen hoog-risico (infectieuze) en laag-risico (gevoelige) dieren te voorkomen en anderzijds door indirecte contacten te vermijden. Het is echter ook niet wenselijk en niet haalbaar om dieren onder steriele omstandigheden te houden. Goede reiniging en ontsmetting is daarom ook belangrijk. Op die manier tracht bioveiligheid het niveau van infectiedruk te verlagen tot op het niveau waar de natuurlijke immuniteit van het dier mee om kan gaan. Sommige transmissieroutes zijn in staat om verschillende pathogenen met hoge efficiëntie te verspreiden, terwijl andere transmissieroutes een lager risico met zich meebrengen op transmissie van een infectieus agens. Daarom is het belangrijk in de ontwikkeling van een bioveiligheidsplan en het opstellen van de layout van een bedrijf, de eerste focus te leggen op de hoog-risico transmissie routes en pas daarna te kijken naar de laag-risico transmissieroutes.

Transmissieroutes

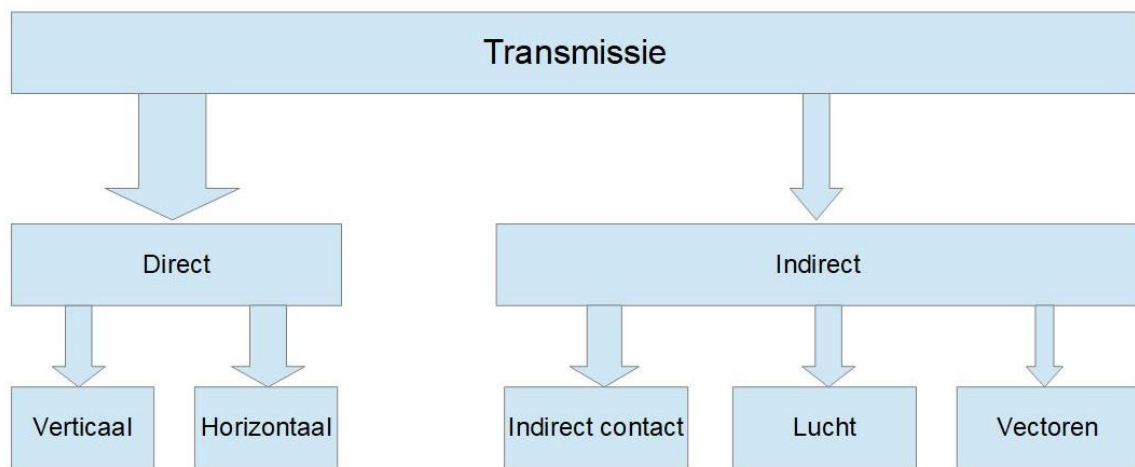
Dierziekten kunnen overgedragen worden tussen dieren. Ook tussen mensen en dieren kan er overdracht van pathogenen plaatsvinden. De effectiviteit van transmissie is groter binnen species dan tussen species (Biocheck.UGent, BiocheckGent.com, 2026; Dewulf & Van Immerseel, 2020).

Er wordt onderscheid gemaakt tussen directe en indirecte transmissie. Directe transmissie is het meest effectief (Biocheck.UGent, BiocheckGent.com, 2026; Dewulf & Van Immerseel, 2020).

Bij een directe transmissie kan er verticale transmissie zijn, bijvoorbeeld van de zeug op haar biggen. Of, horizontale transmissie; van het ene varken op het andere varken (Postma, 2016; Biocheck.UGent, BiocheckGent.com, 2026).

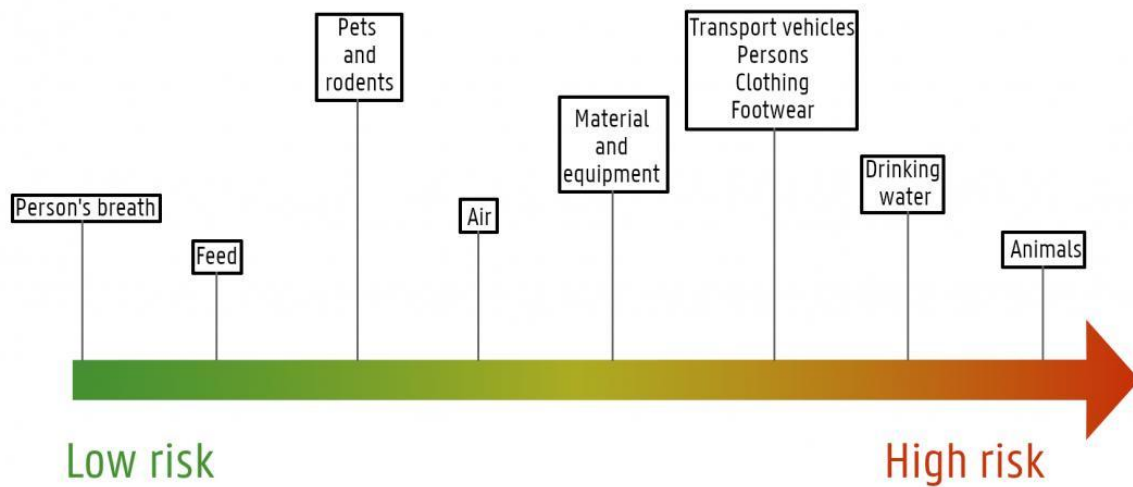
Indirecte transmissie is een transmissie van pathogenen via indirect contact, zoals besmette voorwerpen, kleding, voertuigen, handen, etc. Via de lucht of in druppeltjes op korte afstand, of via vectoren zoals vliegen. Het risico van transmissie hangt af van het aantal vatbare dieren, aanwezigheid van reservoir en/of gastheren, hoe lang het pathogeen kan overleven in de omgeving en hoe vaak een route voorkomt (Postma, 2016; Biocheck.UGent, BiocheckGent.com, 2026; Dewulf & Van Immerseel, 2020).

In Figuur 1 toont de routes van transmissie. Hoe dikker de pijl hoe effectiever de potentiële transmissieroute (Biocheck.UGent, BiocheckGent.com, 2026).

Figuur 1 Transmissie routes en hun effectiviteit. Hoe dikker de pijl, hoe effectiever de potentiële transmissieroute.

Figuur 2 toont informatie vanuit Biocheck.UGent en de wetenschappelijke publicatie van Laanen et. al. uit 2010 waarin de relatieve belangrijkheid van verschillende transmissieroutes voor pathogenen weergegeven wordt (Laanen, 2010).

Figuur 2 Relatieve belangrijkheid van de diverse routes waardoor transmissie van pathogenen plaats kan hebben. Bron: Biocheck.UGent en Laanen et al., 2010.

Wetgeving omtrent dierziekten

De Europese Animal Health Law (EU 2016/429) is de overkoepelende Europese wetgeving met betrekking tot de bestrijding van dierziekten (Europese Commissie, Animal Health Law – Regulation EU 2016/429 on transmissible animal diseases, 2016). In de EU 2016/429 wordt gesproken over “Categorie” A, B, C, D of E ziekten. In het geval van categorie A ziekten moeten direct maatregelen zoals ruiming getroffen worden (Europese Commissie, Animal Health Law – Regulation EU 2016/429 on transmissible animal diseases, 2016). Specifiek de categorie A ziekten worden onderstaand apart besproken in relatie tot varkensbedrijven met een publieke functie, omdat de impact van deze ziekten zeer groot is.

Relevante ziekten bij varkens

Tabel 1 Opsomming van relevante varkensziekten met daarbij de info of ze "EU listed disease" zijn en of ze tot de Categorie A ziekten behoren (Europese Commissie, Animal Health Law – Regulation EU 2016/429 on transmissible animal diseases, 2016; Postma, 2016; Filippitzi, 2017; Europese Commissie, Commission Implementing Regulation (EU) 2018/1882 of 3 December 2018 on the application of certain disease prevention and control rules to categories of listed diseases, 2018).

Naam ziekte	Relevante varkensziekte	EU "listed disease"	Categorie A ziekte
Abortus blauw (PRRSv)	Ja	Ja	
<i>Actinobacillus pleuropneumoniae</i>	Ja		
Afrikaanse varkenspest (AVP)	Ja	Ja	Ja
Aujeszky's disease	Ja	Ja	Ja
<i>Bordetella bronchiseptica</i>	Ja		
<i>Brachyspira hyodysenteriae</i>	Ja		
Brucellose	Ja	Ja	
Campylobacter	Ja	Ja	
<i>Clostridium perfringens</i>	Ja		
<i>Echinococcus spp.</i>	Ja	Ja	
<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>	Ja		
<i>Escherichia coli</i>	Ja		
<i>Haemophilus parasuis</i>	Ja		
Hoogpathogene aviaire influenza	Ja	Ja	
Japanse encefalitis	Ja	Ja	
Klassieke varkenspest (KVP)	Ja	Ja	Ja
<i>Lawsonia intracellularis</i>	Ja		
<i>Leptospira hardjo</i>	Ja	Ja	
Listeria	Ja	Ja	
Miltvuur (Anthrax)	Ja	Ja	
Mond-en-klauwzeer (MKZ)	Ja	Ja	Ja
Mycobacterium tuberculosis-complex	Ja	Ja	
<i>Mycoplasma hyopneumoniae</i>	Ja		
Paardenencefalomyelitis	Ja	Ja	
<i>Pasteurella multocida</i>	Ja		
Porcine circovirus	Ja		
Porcine epidemic diarrhea virus	Ja		
Porcine parvovirus	Ja		
Rabiës	Ja	Ja	
Runderpest	Ja	Ja	Ja
Salmonellose	Ja	Ja	
<i>Streptococcus suis</i>	Ja		
Surra (<i>Trypanosoma evansii</i>)	Ja	Ja	
Swine influenza virus	Ja		
Swine vesicular disease virus	Ja		
Toxoplasmose	Ja	Ja	
Transmissible gastroenteritis virus	Ja		
Trichinellose	Ja	Ja	
Yersinia	Ja		

Zoönosen

Transmissie van ziekten van varken op mens is mogelijk via voedsel (food-borne) of via direct contact (non food-borne). Het risico op transmissie via gecontamineerd vlees (food-borne transmissie) wordt gecontroleerd en is wettelijk vastgelegd.

Er zijn enkele non food-borne zoönosen bekend die relevant zijn bij varkens in West Europa. Veelal geldt hiervoor dat direct contact met de varkens noodzakelijk is voor transmissie. De epidemiologische betekenis hiervan verschilt sterk per ziekteverwekker en is doorgaans afhankelijk van de intensiteit van direct contact.

Risicobenadering

Bij de beoordeling van het risico op introductie en verspreiding van dierziekten binnen een varkenshouderij met buitenuitloop en een publieksfunctie dient onderscheid gemaakt te worden tussen de bestaande risico's die inherent zijn aan iedere varkenshouderij en de eventuele additionele risico's die voortvloeien uit de publieksfunctie en het buitenbeloop.

In de epidemiologie wordt risico beschouwd als een combinatie van de waarschijnlijkheid (probabiliteit) dat infectie plaatsvindt en de gevolgen (consequentie) van een eventuele infectie (risico = probabiliteit * consequentie). Voor een varkenshouderij met publieksfunctie is met name de waarschijnlijkheid van transmissie via bezoekers relevant.

De waarschijnlijkheid van transmissie wordt bepaald door drie factoren:

- De mate van uitscheiding van een ziekteverwekker door een besmette bron;
- De mate van contact tussen een potentiële bron en gevoelige dieren;
- De frequentie waarmee dergelijke contacten plaatsvinden.

Door maatregelen te nemen die één of meerdere van deze drie factoren beperken, kan de kans op transmissie sterk reduceren. In de beoordeling van een varkenshouderij met publieksfunctie wordt daarom specifiek gekeken naar maatregelen die de kans op transmissie via bezoekers minimaliseren.

Risicoanalyse van transmissieroutes

Directe transmissie

Risicobeschrijving

Uit bovenstaande volgt dat een direct contact tussen varkens het grootste risico met zich meebrengt voor de transmissie van dierziekten. De kans op transmissie wordt voornamelijk bepaald door de contactintensiteit tussen dieren, de infectiedruk en de gezondheidsstatus van de betrokken populaties.

Risicobeperkende maatregelen

De kans op directe transmissie via dieren kan worden beperkt door:

- gecontroleerde dieraanvoer vanuit bekende gezondheidsstatus met een correcte toepassing van quarantaine maatregelen

- voorkomen van direct contact tussen gehouden dieren en wilde dieren, zoals vbv via een adequate dubbele afrastering van buitenuitlopen om mogelijks contact met wilde zwijnen te voorkomen (volgens; (EFSA, Expert knowledge elicitation on African Swine Fever and outdoor farming of pigs, 2021; EFSA, African swine fever and outdoor farming of pigs, 2021));

Risicobeoordeling

De introductie van levende dieren in het bedrijf vormt het grootste risico. Door de juiste bioveiligheidsmaatregelen te nemen bij de aanvoer van dieren en vermijden van contact met wilde dieren (zie hoger) kan dit risico sterk gereduceerd worden. Wat betreft dit risico voor transmissie onderscheidt dit bedrijf zich enkel van een klassiek varkens bedrijf voor wat betreft het buitenbeloop van de dieren.

Indirecte transmissie

Indirecte transmissie kan plaats vinden via contact met personen, besmette voorwerpen, kleding, voertuigen, handen, etc.. Deze transmissieroute is afhankelijk van de overleving van het pathogeen in de omgeving, de mate van contaminatie en de frequentie waarmee besmette personen of objecten in contact komen met gevoelige dieren.

Bedrijven met een publieksfunctie kennen een grotere diversiteit aan bezoekersstromen, waardoor indirecte transmissie een relevante risicofactor vormt wanneer bezoekers onbeperkte toegang hebben tot bedrijfsruimten.

Voor erfbetreders¹ (zoals de bedrijfsdierenarts) geldt dat zij de maatregelen moeten nemen zoals dit ook van toepassing is bij een reguliere varkenshouderij.

Risicobeperkende maatregelen

Het risico wordt geminimaliseerd door:

- duidelijke zonering van schone en niet-schone gebieden;
- voor professionele bezoekers:
 - registratie van erfbetreders
 - gebruik van bedrijfskleding en schoeisel en verplicht wassen van handen wanneer toegang tot dierzones noodzakelijk is;
- voor publiek;
 - volledige fysieke scheiding tussen bezoekers en dieren;
 - gescheiden bezoekers- en bedrijfsroutes;
 - geen toegang voor bezoekers als dieren klinisch ziek zijn t.g.v. influenza

¹ Bezoekers die op schone bedrijfsgedeelten moeten zijn en mogelijk in contact komen met de varkens, waarvoor geldt dat deze bezoekers eerst worden geregistreerd op het bedrijf en de schone bedrijfsgedeelten alleen mogen betreden via de hygiensluis met inachtneming van de geldende hygiëneregels zoals het dragen van schone bedrijfskleding en schoon schoeisel.

- geen toegang voor bezoekers als bezoekers griepachtige symptomen vertonen

Risicobeoordeling

De aanwezigheid van bezoekers leidt niet automatisch tot een verhoogd infectierisico. De epidemiologische relevantie wordt bepaald door de mate waarin bezoekers in contact kunnen komen met de levende dieren en bedrijfskritische zones of materialen die vervolgens opnieuw in contact komen met dieren.

Wanneer bezoekers uitsluitend toegang hebben tot daarvoor aangewezen ruimten en er geen kruisende looproutes bestaan tussen bezoekers en bedrijfsprocessen, blijft de kans op indirecte transmissie beperkt.

Aerogene transmissie

Sommige infectieuze agentia kunnen zich onder specifieke omstandigheden verspreiden via de lucht gedragen door aerosolen of stofdeeltjes. Het belang van deze transmissieroute wordt beïnvloed door onder meer ventilatie, lichtsnelheid, infectiedruk, afstand en klimatologische omstandigheden. Voor transmissie via de lucht tussen dieren moet een infectieus agens getransporteerd worden op een geaerogeniseerde drager (een vloeistof of vast deeltje dat opgetild wordt in de lucht). Voor bedrijf-tot-bedrijf contaminatie via de lucht moet er emissie zijn van een besmettelijk aerosol, het moet getransporteerd worden en het moet aankomen bij een gevoelige populatie. Transmissie via de lucht is over het algemeen enkel belangrijk op heel korte afstanden (enkel 10 talen meters) (Delpont, Elbers, & Dee, 2026).

In theorie zouden, bij infectie van varkens met influenza, het virus ook kunnen overgedragen worden op de mens over korte afstand. Er bestaat in dat geval ene heel kleine kans dat de mens geïnfecteerd geraakt met het influenza virus. Als dezelfde persoon dan kort nadien een ander varkensbedrijf zou bezoeken zou deze persoon in theorie nog een bron van infectie kunnen zijn voor dit ander bedrijf. Omgekeerd zou een infectieuze persoon ook het influenza virus kunnen overdragen op varkens. Dit is evenwel een erg theoretische inschatting omdat influenza virussen erg moeilijk diersoort barrières overschrijden. Er is, voor zover bekend, geen evidentie in de wetenschappelijke literatuur dat bovenstaande transmissie mogelijkheid in de realiteit reeds is voorgevallen.

Daarnaast is het risico van uitstoot via de lucht in een varkenshouderij met buitenbeloop kleiner wegens een lagere concentratie dieren en een lagere lichtsnelheid wegens natuurlijk ventilatie in plaats van kunstmatige mechanische ventilatie. Zie hiervoor de toelichting die reeds d.d. 10-11-2025 opgesteld werd en die als bijlage (Bijlage A) toegevoegd is aan dit document.

Risicobeperkende maatregelen

Risicoreductie wordt bereikt door:

- voldoende fysieke afstand (advies: 1,5 meter zoals bij Corona pandemie);
- gesloten of transparante afscheidingen (muur of glaswand);
- adequate natuurlijke of mechanische ventilatie;

- tijdelijke beperking van bezoekers wanneer respiratoire aandoeningen t.g.v. influenza binnen de dierpopulatie worden vastgesteld.
- Geen bezoekers toelaten met griepachtige symptomen.

Risicobeoordeling

De aanwezigheid van bezoekers heeft slechts beperkte invloed op aerogene transmissie wanneer bezoekers fysiek van dieren zijn gescheiden en geen langdurig verblijf plaatsvindt binnen dierverblijven.

De kans op transmissie neemt verder af naarmate ventilatieomstandigheden gunstiger zijn en de afstand tussen mens en dier groter is.

Transmissie via vectoren

Risicobeschrijving

Diverse infectieuze agentia kunnen mechanisch of biologisch worden verspreid door insecten, knaagdieren of andere dierlijke vectoren. Het belang van deze transmissieroute verschilt per ziekteverwekker en is mede afhankelijk van omgevingsfactoren.

Risicobeperkende maatregelen

De kans op transmissie wordt beperkt door:

- structurele ongediertebestrijding;
- monitoring van vectorpopulaties;
- goed afgesloten opslag van voer;
- beperking van stilstaand water;
- regelmatig onderhoud van gebouwen;
- voorkomen van toegang van wilde dieren.

Risicobeoordeling

- De aanwezigheid van bezoekers beïnvloedt de activiteit van vectoren nauwelijks. Het epidemiologisch risico wordt voornamelijk bepaald door de effectiviteit van vectorbeheersing en de algemene bedrijfsvoering.

Integrale beoordeling

De uitgevoerde risicoanalyse laat zien dat de epidemiologische risico's voornamelijk worden bepaald door de mate van blootstelling aan potentiële infectiebronnen en niet door de aanwezigheid van een publieksfunctie op zichzelf.

Door toepassing van een samenhangend pakket aan bouwkundige, organisatorische en hygiënische maatregelen worden alle relevante transmissieroutes onderbroken of sterk gereduceerd.

De effectiviteit van deze benadering is gebaseerd op het gelijktijdig beperken van contactmogelijkheden, infectiedruk en blootstellingsfrequentie. Daarmee sluit de risicobeoordeling aan bij algemeen geaccepteerde epidemiologische uitgangspunten voor bioveiligheid binnen de dierhouderij.

Lijst A ziekten in relatie tot varkenshouderij met publieksfunctie

Algemeen

Onderstaan worden een reeks Lijst A ziekten (ziekten met en belangrijke impact indien ze voorkomen) besproken voor varkens en wordt ingezoomd op hun transmissieroutes.

Afrikaanse varkenspest (AVP)

Nederland is vrij van AVP.

Eén van de risico's voor insleep van AVP in Nederland is dat chauffeurs uit landen waar AVP heerst, voedingsmiddelen en vooral vleeswaren meebrengen en achterlaten op parkeerplaatsen en in de natuur langs snelwegen. Dit zou geconsumeerd kunnen worden door wilde zwijnen en op die manier zou AVP in de wilde zwijnen populatie kunnen komen. In algemene zin worden er veel maatregelen genomen door bijvoorbeeld de transportbedrijven om het risico op verspreiding van AVP tegen te gaan. De risico's hierin zijn gelijk voor alle typen varkensbedrijven.

Een andere route van transmissie is direct contact. Het risico op directe transmissie via besmette wilde zwijnen kan geminimaliseerd worden door het voorkomen van direct contact tussen gehouden varkens en wilde zwijnen, middels het plaatsen van een adequate afrastering van buitenuitlopen (volgens; (EFSA, Expert knowledge elicitation on African Swine Fever and outdoor farming of pigs, 2021; EFSA, African swine fever and outdoor farming of pigs, 2021).

Verder zijn algemene bioveiligheidsmaatregelen en het scheiden van bedrijfseigen en niet-bedrijfseigen paden van toepassing om het risico op indirecte transmissie te minimaliseren. Deze gelden voor alle varkensbedrijven.

AVP is geen zoönose.

Bron: (GD Deventer, Afrikaanse varkenspest, 2026)

Aujeszky's disease

Nederland is officieel vrij van de Ziekte van Aujeszky. Landelijk wordt er monitoring uitgevoerd in de varkenssector.

Voor de ziekte van Aujeszky geldt dat enkel besmette varkens (inclusief wilde zwijnen) het virus kunnen overbrengen. Vrijwel alle andere zoogdieren zijn vatbaar voor infecties, maar scheiden het virus niet uit (eindgastheer). In het geval van introductie van de ziekte van Aujeszky in Nederland geldt, voor varkenshouderijen met buitenbeloop, dat het risico op directe transmissie vanuit wilde zwijnen geminimaliseerd wordt door het plaatsen van een dubbele omheining.

De ziekte van Aujeszky is geen zoönose.

Bron: (GD Deventer, Ziekte van Aujeszky, 2026)

Klassieke varkenspest (KVP)

Sinds 2015 zijn er geen uitbraken van KVP meer gemeld in Europa. Nederland is vrij van KVP. Landelijk wordt er monitoring uitgevoerd in de varkenssector.

Directe transmissie, horizontaal en verticaal, is de meest efficiënte manier van virustransmissie. Indirecte transmissie kan voorkomen worden door algemene bioveiligheidsmaatregelen. Ook hier geldt dat de risico's gelijk zijn voor alle typen varkensbedrijven.

KVP is geen zoönose.

Bron: (GD Deventer, Klassieke varkenspest, 2026)

Mond-en-Klauwzeer (MKZ) (GD Deventer, Mond-en-Klauwzeer, 2026)

Sinds 2001 heeft Nederland de MKZ-vrijstatus.

De preventie is gebaseerd op controle aan de buitengrenzen van de EU en op de aangifteplicht. De risico's zijn gelijk voor alle typen varkensbedrijven.

MKZ is geen zoönose.

Bron: (GD Deventer, Mond-en-Klauwzeer, 2026)

Runderpest

De wereld is officieel vrij van runderpest sinds 2011.

De risico's zijn gelijk voor alle typen varkensbedrijven.

Runderpest is geen zoönose.

Bron: (GD Deventer, Runderpest, 2026)

Conclusie:

Deze risicoanalyse is uitgevoerd volgens algemeen aanvaarde epidemiologische principes waarbij onderscheid is gemaakt tussen de kans op introductie van infectieuze agentia, de mogelijke transmissieroutes, de potentiële gevolgen van introductie en de effectiviteit van risicobeperkende maatregelen.

Uit de analyse blijkt dat de aanwezigheid van een publieksfunctie op zichzelf geen zelfstandige epidemiologische risicofactor vormt. De kans op introductie en verspreiding van infectieuze agentia wordt primair bepaald door de aard en intensiteit van contactmomenten tussen potentiële besmettingsbronnen en gevoelige dieren.

Door toepassing van een samenhangend pakket aan bouwkundige, organisatorische en hygiënische maatregelen worden de relevante transmissieroutes systematisch onderbroken. Hierdoor neemt de kans op transmissie aanzienlijk af en wordt voor alle beoordeelde transmissieroutes een laag restrisico bereikt.

De beschreven maatregelen sluiten aan bij algemeen geaccepteerde principes van bioveiligheid en zijn gericht op het voorkomen van introductie én verdere verspreiding van infectieuze agentia, ongeacht de specifieke ziekteverwekker.

Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse wordt geconcludeerd dat de geïdentificeerde epidemiologische risico's effectief beheersbaar zijn wanneer de beschreven maatregelen structureel worden toegepast, onderhouden en periodiek worden geëvalueerd.

Onderstaand worden deze maatregelen nog eens opgesomd:

- Scheiden van looplijnen en het creëren van voldoende afstand tussen bezoekers vanuit de publieksfunctie, erfbetreders en de varkens (advies 1,5 m zoals bij de coronapandemie) of een scheiding middels een muur of glaswand,
- Dubbele omheining rondom de varkensverblijven of een enkele dichte afscheiding, volgens de adviezen van de EFSA,
- Varkenshouderij met publieksfunctie is niet te bezoeken door bezoekers in het geval er een luchtweginfectie door influenza werd vastgesteld bij de varkens.

Bijlage A

DEPARTMENT OF INTERNAL
MEDICINE, REPRODUCTION AND
POPULATION MEDICINE

Aan:

Directeur Livar B.V.
Röntgenweg 19
6101 XD Echt

www.ugent.be

DATE
10 November 2025

PAGE
1/3

OUR REFERENCE
< our reference >

Betreft: Bioveiligheid (buiten gehouden) varkens

Geachte heer

Onlangs heeft u mij telefonisch benaderd aangaande potentiële bioveiligheidsrisico's van een door u nieuw te ontwikkelen locatie waar u varkens met buitenuitloop wilt houden. Een collega varkenshouder heeft tegen uw plannen bezwaar gemaakt en wijst hierbij onder andere op bioveiligheidsrisico's voor zijn binnen gehouden varkens.

U heeft mij gevraagd om, vanuit mijn expertise als professor veterinaire epidemiologie en preventieve diergeneeskunde, diplomate van het Europese college voor veterinaire volksgezondheid (ECVPH), chief science officer van Biocheck.Ugent en auteur van het boek "Biosecurity in animal production and veterinary medicine" mijn professionele mening te formuleren aangaande enkele punten die uw collega varkenshouder aandraagt in zijn/haar verweer.

1. **Bioveiligheid;** een varkenshouder kan de risico's op introductie van ziekten (externe bioveiligheid) en verspreiding van ziekten binnen zijn/haar bedrijf (interne bioveiligheid) verlagen door de nodige bioveiligheidsmaatregelen te nemen. Aanvullende preventieve maatregelen, zoals een goede ongediertebestrijding en de inzet van vaccinaties, kunnen eveneens deze risico's verlagen.
2. **Biocheck.Ugent;** een varkenshouder kan de bioveiligheidsstatus van zijn/haar bedrijf op een objectieve en gestandaardiseerde manier kwantificeren door de bioveiligheidsaudit van Biocheck.Ugent te (laten) uitvoeren. Idealiter wordt deze ingevuld door een erfbetreder (zoals bijv. de bedrijfsdierenarts) om te garanderen dat de vragen en antwoordopties consistent en onafhankelijk beoordeeld en behandeld worden.

3. **Transmissie via de lucht** van infectieuze agentia is mogelijk maar wordt vaak overschat in belang. Onder vind u een abstract uit een nieuwe versie van het boek "biosecurity in animal production and Veterinary Medicine" dat zal verschijnen eind 2026

Foreword: airborne disease transmission, a feared but often overestimated transmission route. In order to prevent disease transmission between farms, it is essential to understand the different transmission routes and their relative importance, as well as the means to control them. It is clear that the most important route of transmission for animal diseases is direct contact of susceptible animals with infected animals and next to that direct contact of animals with contaminated fomites (hands, footwear, clothes, vehicles, etc.). Among other (less important) possible transmission routes, airborne transmission receives a particular attention, for diseases like porcine reproductive and respiratory syndrome (PRRS) and classical swine fever (CSF) in swine, foot and mouth disease (FMD) in ruminants and swine or avian influenza (AI) in poultry, swine and cattle. For example, concerning the spread of avian influenza, farmers usually fear and emphasize the possibility of the airborne route in farm-to-farm transmission (Hosseini et al., 2025; Stefania et al., 2024). To some extent, the importance given to airborne transmission may relate to the perceived unstoppable nature of the infection, and a need for reassurance over the farmers' own sense of responsibility and guilt in managing their farm biosecurity.

4. **Densiteit en transmissie via de lucht**; wanneer varkens gehouden worden op een lagere densiteit (lagere bezettingsdichtheid), zoals het geval is bij de Livarvarkens die volgens het Beter Leven keurmerk 3 sterren gehouden worden, én er daarnaast sprake is van natuurlijke ventilatie, dan is de potentiële uitscheiding van viruspartikels veel lager dan wanneer varkens een hogere bezettingsdichtheid hebben en er een geconcentreerde pluim ontstaat via een mechanische uitlaat van een stal. Het risico op verspreiding op langere afstand via de lucht is daardoor lager in uw situatie. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de dominante windrichting. Er werd in het verleden (bij de epidemie van klassieke varkenspest) aangetoond dat bedrijven die in de windrichting liggen een hoger kans hadden om geïnfecteerd te worden dan bedrijven die niet in de windrichting lagen.

DATE
10 November 2025

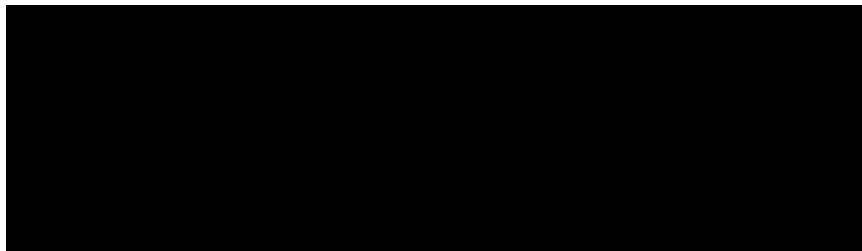
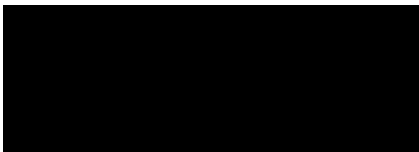
PAGE
3/3

OUR REFERENCE
< our reference >

Ik vertrouw erop dat deze wetenschappelijke toelichting in voldoende mate beantwoord aan uw vragen.

Met vriendelijke groeten,

Prof. Jeroen Dewulf,

Webpage: www.ROHM.Ugent.be

Webpage: www.biocheck.ugent.be;

Bibliografie

- Biocheck.UGent. (2026, 06 11). *BiocheckGent.com*. Opgehaald van About biosecurity in pig production: <https://biocheckgent.com/en/about-biosecurity-pig>
- Biocheck.UGent. (2026, 06 12). *Knowledge base*. Opgehaald van <https://biocheckgent.com/en/about-us/knowledge-base>
- Delpont, M., Elbers, A., & Dee, S. (2026). Airborne transmission of infectious diseases and decontamination of air. In J. V. Dewulf, *Biosecurity in animal production and veterinary medicine: from principles to practice*.
- Dewulf, J., & Van Immerseel, F. (2020). *Biosecurity in animal production and veterinary medicine: from principles to practice*. CAB International.
- EFSA. (2021). *African swine fever and outdoor farming of pigs*. Opgehaald van <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2021.6639>
- EFSA. (2021). *Expert knowledge elicitation on African Swine Fever and outdoor farming of pigs*. Opgehaald van <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2021.EN-6595>
- Europese Commissie. (2016). *Animal Health Law – Regulation EU 2016/429 on transmissible animal diseases*.
- Europese Commissie. (2018). *Commission Implementing Regulation (EU) 2018/1882 of 3 December 2018 on the application of certain disease prevention and control rules to categories of listed diseases*.
- Filippitzi, M. B. (2017, 11 9). Review of transmission routes of 24 infectious diseases preventable by biosecurity measures and comparison of the implementation of these measures in pig herds in six European countries.
- GD Deventer. (2026). *Afrikaanse varkenspest*. Opgehaald van <https://www.gddiergezondheid.nl/Diergezondheid/Dierziekten/Afrikaanse-varkenspest>
- GD Deventer. (2026). *GD Keurmerk Zoönosen - checklist 2026*.
- GD Deventer. (2026). *Klassieke varkenspest*. Opgehaald van <https://www.gddiergezondheid.nl/Diergezondheid/Dierziekten/Klassieke-varkenspest>
- GD Deventer. (2026). *Mond-en-Klauwzeer*. Opgehaald van <https://www.gddiergezondheid.nl/Diergezondheid/Dierziekten/Mond-en-klauwzeer>
- GD Deventer. (2026). *Runderpest*. Opgehaald van <https://www.gddiergezondheid.nl/Diergezondheid/Dierziekten/Runderpest>
- GD Deventer. (2026). *Ziekte van Aujeszky*. Opgehaald van <https://www.gddiergezondheid.nl/Diergezondheid/Dierziekten/Ziekte-van-Aujeszky>
- Laanen, M. B. (2010). Biosecurity on pig herds: development of an on-line scoring system and the results of the first 99 participating herds. *Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift* 79.
- Postma, M. (2016). *Antimicrobial usage in pig production - Check, Improve and Reduce in Belgium and the EU*. Gent: Universiteit Gent.

HVQ	Voorschrift Algemeen	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
A0101	Er is een (digitale) ondertekende Holland Varken Quality overeenkomst met de certificerende instantie op het bedrijf aanwezig.	De overeenkomst is afgesloten zijn met de rechtmatige eigenaar van de varkens.				geen (geldige) overeenkomst aanwezig					Bovenwettelijk
A0102	De varkenshouder bewaart de controlerapportage Holland Varken Quality minimaal 2 jaar in zijn administratie.		Bewaartermijn 2 jaar vanaf (startdatum deelname Holland Varken Quality)			controlerapportage afwezig of minder dan 2 jaar bewaard					Bovenwettelijk
A0103	Indien de varkenshouder bedrijfsmatig landbouwhuisdieren, vogels en/of pluimvee houdt, dient hij dit tijdens de controle op te geven.	Alle op de betreffende locatie gehouden landbouwhuisdieren, vogels en/of pluimvee (inclusief hobbydieren) worden genoteerd. Koolvogels die in huis gehouden worden, tellen niet mee.			gehouden landbouwhuisdieren, vogels en/of pluimvee niet opgegeven						Bovenwettelijk
A0104	De varkenshouder voert uitsluitend varkens/baggen aan afkomstig van een Holland Varken Quality gecertificeerd bedrijf.	Nauwast Holland Varken Quality vleesvarkens en Holland Varken Quality baggen is aanvoer toegestaan van varkens en baggen afkomstig van een bedrijf dat is gecertificeerd in het kader van een minimaal gelijkwaardig door regelinghouder erkend systeem, dat voldoet aan de daartoe opgestelde criteria. Voor informatie over gelijkwaardige systemen zie www.hollandvarken.nl .	Fokmateriaal uit het buitenland mag als niet Holland Varken Quality worden aangevoerd. De geproduceerde baggen mogen wel onder Holland Varken Quality afgeleverd worden. Het fokmateriaal dient als niet Holland Varken Quality afgeleverd te worden.				baggen/varkens aangevoerd van bedrijf dat niet gecertificeerd is voor HVQ of een minimaal gelijkwaardig systeem				Bovenwettelijk
A0105	Het is niet toegestaan om verboden stoffen aan varkens toe te dienen of de toediening daarvan aan varkens toe te laten. Voorts is het verboden varkens waaraan verboden stoffen zijn toegediend voorhanden of in voorraad te hebben, te kopen of te verkopen.	Alleen gebruik van toegestane middelen / medicatie op het bedrijf aanwezig en in administratie	Controlepunten: a. visuele waarneming tijdens bedrijfsronddgang van de aanwezigheid van verboden stoffen b. eventueel uitlagen van monstername van urine, voer en/of water.					Gebruik van verboden stoffen aan varkens			RL 96/22/EG art.3, RL 90/23 art.9 Regeling diensgeneesmiddelen art.8.8 t/m 8.10
	Calamiteiten										
C0101	Bij mechanische ventilatie is een werkend alarmsysteem aanwezig en vastgelegd in het alarmplan. De alarminstallatie wordt maandelijks getest.	• Het alarmsysteem waarschuwt de varkenshouder zodra de ventilatie in de stal uitvalt. In het alarmplan staat beschreven hoe de wijze van alarmering plaatsvindt. Er is beschreven welke 2 parallelte verbindingen er voor het alarmsysteem zijn. Deze verbindingen mogen bijvoorbeeld zijn: satelliet, analoge lijn, telefonisch, internet of sensoren. Een audit of visueel alarm mag niet worden meegerekend. De alarminstallatie functioneert los van netspanning en maakt gebruik van een bewaakte verbinding. Dit betekent dat er een bericht wordt verstuurd naar de veehouder (contactpersoon), wanneer het alarmsysteem geen verbinding kan maken. • Er wordt een (digitale) registratie bijgehouden van het maandelijks testen van de alarminstallatie. De uitgevoerde controles worden na het testen geregistreerd, inclusief eventuele geconstateerde onregelmatigheden en de opvolging daarvan. De registraties worden ten minste 13 maanden bewaard.	Registratie moet aanwezig zijn, maar hoeft niet ingevuld te zijn (er kan nooit een noodsituatie zijn voorgekomen). De laatste registratie mag maximaal een maand oud zijn.		wijze van alarmering niet beschreven niet aan de voorwaarden Testen en of registratie is niet conform de norm uitgevoerd alarm incidenteel niet maandelijks getest	registratie niet up-to date alarm niet maandelijks getest; registratie onvolledig of afwezig	geen alarmsysteem			Besluit houders van dieren, art. 2.5 lid 4, 5 en 6 https://www.rvo.nl/onderwerpen/dieren-houders-verkopen-verzoegen/bedrijfsmatig-huisdieren-houders/huisvesting-1	
C0102	Er is een actueel alarmplan dat minimaal voldoet aan de vereisten van het voorbeeld Alarmplan. Noodsituaties worden geregistreerd met datum, oorzaak en herstelwijze.	• Het alarmplan bevat gegevens over de te treffen handelingen wanneer het alarm afgaat, methode van testen van verschillende onderdelen van het systeem, volgorde en contactgegevens van alarmopvolgers, de wijze (onder andere verbindingen) van alarmering en contactgegevens van de elektronische dienst en een beschrijving van maatregelen die genomen worden om het systeem te herstellen. In het alarmplan staat de hoeveelheid brandstof vermeld die het noodstroomaggregaat nodig heeft om zes uren te draaien. Ook bevat het alarmplan een verklaring van de varkenshouder dat het alarmsysteem zonder netspanning functioneert en dat de uitgevoerde controles van het noodstroomaggregaat en alarmsysteem direct na het testen geregistreerd zijn. • Onder noodsituaties wordt verstaan: gebeurtenissen die mogelijk negatieve invloed kunnen hebben op voedselveiligheid, diervelzijn en diergezondheid.			alarmplan voldoet niet aan de vereisten	geen alarmplan aanwezig				Besluit houders van dieren, art. 2.5 lid 4, 5 en 6 https://www.rvo.nl/onderwerpen/dieren-houders-verkopen-verzoegen/bedrijfsmatig-huisdieren-houders/huisvesting-2	
C0103	Bij mechanische ventilatie is een werkend noodstroomaggregaat aanwezig met een handling en voldoende brandstof voor minimaal 6 uur, zoals beschreven in het alarmplan. Het aggregaat wordt maandelijks onbelast en jaarlijks belast getest, met registratie van de controles.	• Er is beschreven hoe en op welke wijze de aggregaat inwerking treedt. Dit dient in ieder geval zodanig te zijn dat er geen risico's ontstaan voor diervelzijn. • Bij onbelast testen wordt alleen gekeken of het aggregaat aanslaat, de juiste spanning en frequentie worden bereikt en of de motor stabiel draait. Bij belast testen wordt ook gekeken of het aggregaat continu en stabiel het gewenste vermogen kan leveren. De uitgevoerde controles worden na het testen geregistreerd, inclusief eventuele geconstateerde onregelmatigheden en de opvolging daarvan. De registraties worden ten minste 13 maanden bewaard.					geen werkende noodstroomaggregaat			Besluit houders van dieren, art. 2.5 lid 4, 5 en 6 https://www.rvo.nl/onderwerpen/dieren-houders-verkopen-verzoegen/bedrijfsmatig-huisdieren-houders/huisvesting-2	
C0104	Er is een douche aanwezig op het perceel, waar in het geval van calamiteiten gebruik van gemaakt wordt.	Onder calamiteiten wordt o.a. verstaan het uitbreken van een aanfighlochtige dierziekte. Indien de varkenshouder aantoonbaar kan maken dat het bedrijf uiterlijk december 2025 stop, dan voldoet een plan van aanpak en is het faciliteren van een douche op het perceel niet noodzakelijk.			grive douche aanwezig in geval van calamiteiten	douche niet aanwezig op perceel					Bovenwettelijk
C0105	Er is een risicoanalyse veiligheid, gezondheid en hygiëne op het bedrijf aanwezig. Dit geldt ook voor bedrijven zonder personeel.				onvolledige risicoanalyse aanwezig	geen risicoanalyse aanwezig					Arbeidsomstandighedenwet art.3
C0106	In de administratie zit een recall procedure.	Dit is een formulier met de gegevens van de transporteurs en slachtieren die gebed moeten worden in geval van calamiteiten.	De controleur noteert de laatste datum ingevul er een recall procedure heeft plaatsgevonden.		recall procedure niet aanwezig/niet volledig						Bovenwettelijk
C0107	Op een zichtbare en snel bereikbare plaats is een noodprocedure, waarin beschreven staat wat te doen bij calamiteiten.	Zichtbare plek is direct bij betreden stal en/of bedrijf, bijv. hygiënebus. Plan bevat tenminste de nummers van brandweer, politie en huisarts.	Ingeval plan dat tijdens de rondgang op het bedrijf duidelijk zichtbaar is hygeenkomen.		plan afwezig; plan onvolledig; plan niet duidelijk zichtbaar						Arbeidsomstandighedenwet art.3.1.f
C0108	Het bedrijf kan in geval van calamiteiten beschikken over een complete en onderhouden EHBO-koffer.	De EHBO-koffer mag ook in het woonhuis op het bedrijfseff gestuurd zijn. Minimale inhoud: pleisters, verband en schaar.	Controleer of de EHBO koffer aanwezig, compleet en onderhouden is.		EHBO koffer niet compleet/ onderhouden	EHBO koffer aanwezig					Arbeidsomstandighedenwet art.3.1.a
C0109	De varkenshouder houdt een registratie bij van klachten over gelevende dieren/producten.	De registratie bevat informatie over: - de klacht (incl. datum) - wie de klacht heeft ingediend - de ondernomen actie - wie de actie heeft ondernomen - de resultaten van de actie.	De controleur noteert, indien er een klacht is geweest, de datum van de laatste klacht.		onvolledige klachtenadministratie	ontbrekende klachtenadministratie					Bovenwettelijk
C0110	Op het varkensbedrijf is een plan aanwezig, waarin de noodhuisvesting voor varkens op het varkensbedrijf wordt beschreven tijdens een vervoersverbod bij een uitbraak van een besmettelijke dierziekte.		In het plan moet in ieder geval beschreven zijn hoe de varkens tijdens het vervoersverbod op het bedrijf opgevangen zullen worden, inclusief de verwachte periode waarin dit mogelijk is. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het POV format: 'Noodhuisvesting varkens'. Dit format staat op www.hollandvarkenquality.nl .		Plan niet actueel (verbouwingen of wijzigingen dieraantallen) zijn niet verwerkt.	Geen plan aanwezig.					
C0111	Bij calamiteiten op of in de nabije omgeving van het bedrijf worden de risico's ingeschat m.b.t. de voedselmiddelen. a. Er wordt vastgesteld welke calamiteit heeft plaatsgevonden en wanneer. b. Bij calamiteiten worden indien nodig corrigerende maatregelen genomen. c. Bij calamiteiten wordt de meldwijzer van de NWWA geraadpleegd.	a. Vastgesteld geldt voor brand, ongelukken of vondst (waarbij sprake kan zijn) van asbest, glas, olie, chemicaliën, radioactiviteit of quarantaine organismen. b. Getroffen corrigerende maatregelen worden geregistreerd. c. De meldwijzer van de NWWA geeft aan of er gemeld moet worden (zie www.nwwa.nl).	a. Controleer in de bedrijfadministratie of eventuele calamiteiten het afgelopen jaar zijn geregistreerd. b. Controleer in de bedrijfadministratie of eventuele corrigerende maatregelen t.a.v. calamiteiten zijn geregistreerd.		administratie onvolledig	administratie afwezig; geen corrigerende maatregelen genomen; meldwijzer niet geraadpleegd			N.V.T. indien geen calamiteit heeft plaatsgevonden		Bovenwettelijk
	Voedselveiligheid en hygiëne										
HV0301	Het erf en de bedrijfsgebouwen dienen schoon en opgeruimd te zijn. De hygiëne wordt in acht genomen.	Er mag geen afval, kadavers of overdadige bevuiling op het erf of in de bedrijfsgebouwen aanwezig zijn. Voorwerpen die niet gebruikt worden dienen opgeruimd te zijn.			lichte bevuiling of niet opgeruimde materialen	afval, kadavers of overdadige bevuiling aanwezig					EG 853/2004 bijlage1 Deel A: II.2, EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.4

HVQ	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
HV0302	Alle bedrijfsbezoekers moeten zich registreren. Bezoekers die de stallen betreden, moeten zich registreren in het bezoekersregister. In dit register wordt tenminste vermeld: a. naam; b. bedrijfsnaam en gegevens; c. datum; d. wel/niet schone bedrijfsgedeelte betreden. Het bezoekersregister moet tenminste 2 jaar worden bewaard.	Indien een bezoeker een boni/apporto i.d. achterlaet en deze in de Holland Varken Quality administratie wordt opgeslagen, waarop tenminste de volgende gegevens vermeld staan: datum, naam, evt. kentekens, dan hoeft het bezoekersregister niet ingevuld te worden.	Bewaartermijn 2 jaar			bezoekersregister onvolledig korter dan 2 jaar bewaard	geen bezoekersregister aanwezig				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: III.7.
HV0303	Het UBN is in het bezit van een door de varkenshouder ingevulde biosecuritycheck. De biosecuritycheck wordt minimaal jaarlijks geactualiseerd.	Er dient gebruik gemaakt te worden van de biosecuritycheck zoals aangegeven op de website www.vblv.nl/varkenshouderij.nl .			Geen biosecuritycheck aanwezig				Zolang de Biocheck niet beschikbaar is op vialevarkenshouderij.nl is dit item NVT.	1-2-2020	Bovenwettelijk
HV0304	De ruimtes waarin varkens worden gehouden zijn: a. niet toegankelijk voor andere gehouden dieren; b. kunnen door een slot worden afgesloten en zijn bij afwezigheid van de varkenshouder afgesloten	• Er zijn geen andere dieren (honden, katten, landbouwhuisdieren) aanwezig in de ruimten waar varkens worden gehouden. • Er zijn maatregelen genomen om de toegang van andere dieren te voorkomen, d.m.v. sloten en/of hekwerk rond het bedrijf. • Bij bedrijven met uitloop voor varkens zijn ingangen bedoeld voor personen af te sluiten met een slot. Toegang van andere dieren wordt zo veel mogelijk voorkomen.				onvoldoende maatregelen om toegang van andere dieren te voorkomen; ruimten en gebouwen niet afsluitbaar en/of niet afgesloten bij afwezigheid varkenshouder				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.4.1 & 2.	
HV0305	Toegang tot het schone bedrijfsgedeelte voor personen is alleen toegestaan via een hygiënislus. Deze is gescheiden van de ruimtes waar de dieren verblijven. In de hygiënislus: a. is duidelijk aangegeven wat de handelwijze is om het schone bedrijfsgedeelte te mogen betreden; b. is minimaal een wasbak met stromend koud en warm water aanwezig; c. zijn minimaal zeep en een handdoek aanwezig; d. is schone bedrijfskleding en schoeisel aanwezig.	Vanuit de hygiënislus mag niet rechtstreeks een afdeling worden betreden, er is een dichte afscheiding minimaal 1 meter hoog zodat varkens niet in de hygiënislus kunnen komen.	er is een omkleedruimte, tot 1-1-2031 geen hygiënislus aanwezig.			hygiënislus of omkleedruimte voldoet niet aan 1 of meerdere voorwaarden	omkleedruimte/hygiënislus niet aanwezig				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.2. Arbeidsomstandighedenwet art.3.1b, 1d
HV0306	Het principe van schone (bedrijfs-) en vuile (externe) gedeelte op het bedrijf wordt toegepast, er is een zodanig duidelijke aanduiding aanwezig dat een bezoeker zich dient te melden, en door de hygiënislus moet, voordat het schone (bedrijfs-) gedeelte betreden wordt. Op de grens tussen het schone en vuile gedeelte is een afscheiding aangebracht, bijvoorbeeld een hek, muur of ketting. Transportwagens hebben geen toegang tot het schone gedeelte. Aan- en afvoerpunten, zoals voor dieren, voer of mest, zijn bereikbaar vanuit het vuile gedeelte.	Het schone gedeelte van het bedrijf omvat de ruimtes waar de varkens verblijven, zoals de afdelingen, centrale gangen, werkruimtes en looproutes tussen de stallen. Het vuile gedeelte van het bedrijf omvat alle gebieden buiten het schone gedeelte, zoals de aan- en afvoerroutes, het woonhuis en het erf. Op de grens tussen het schone en vuile gedeelte is een afscheiding aangebracht, bijvoorbeeld een hek, muur of ketting. Transportwagens hebben geen toegang tot het schone gedeelte. Aan- en afvoerpunten, zoals voor voer of mest, zijn bereikbaar vanuit het vuile gedeelte.	Wanneer sprake is van één gebouw met varkens en het interne transport uitsluitend plaatsvindt binnen de buitenmuren van dat gebouw, geldt de stalmuur als scheiding schoon - niet-schoon.		Op het bedrijf zijn de hoogst haalbare toepassingen gedaan voor de betreffende bedrijfsituatie maar het principe is niet volledig door te voeren.	Op het bedrijf zijn niet de hoogst haalbare toepassingen gedaan voor de betreffende bedrijfsituatie.				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.2.	
HV0307	Uitdrukkelijk 1-1-2021 is er een bedrijfsdouche aanwezig die onderdeel is van de hygiënislus en die voldoet aan: a. het doorlooppouche principe b. de douche is afsluitbaar; c. de privacy is gewaarborgt; d. ziet er schoon en netjes uit; e. beschikt over warm water van geschikte kwaliteit; f. er is voldoende zeep/shampoo aanwezig; g. er is goede waterafvoer aanwezig; h. er worden maatregelen genomen om legionella te beheersen; i. er is schone bedrijfskleding en schoeisel aanwezig.		Vanuit de hygiënislus mag niet rechtstreeks een afdeling worden betreden, er is een dichte afscheiding minimaal 1 meter hoog zodat varkens niet in de hygiënislus kunnen komen.		Geen bedrijfsdouche aanwezig. Douche voldoet niet aan een of meerdere eisen.	Voor stalbezoek moet gedoucht worden maar douche voldoet niet aan een van de eisen b t/m i					Bovenwettelijk
HV0308	Materialen afkomstig van een ander varkensbedrijf worden gereinigd/ontsmet voordat ze het schone bedrijfsgedeelte binnenkomen.	Er mogen geen zichtbaar vuile materialen, afkomstig van andere bedrijven, in de stallen aanwezig zijn. Voorbeeld: scanner die met meerdere bedrijven gedeeld wordt, of van de dierenarts is.				zichtbaar vuile materialen van andere bedrijven in de stal					EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.4.a
HV0309	Gebruik van hulpmiddelen die de voedselveiligheid negatief kunnen beïnvloeden wordt voorkomen. Het moet voorkomen worden dat gereedschappen, machineonderdelen en/of smeermiddelen hiervoor in voeders, grondstoffen of de mengsels terecht kunnen.	Controlepunten: geen materiaal dat kapot is bij de brijvoerinstallatie. Geen materiaal dat af kan geven (geverfd) bij de brijvoerinstallatie. Controlepunten: geen gereedschappen, machineonderdelen en/ of smeermiddelen direct op de brijvoerinstallatie.				afwijking kwaliteitsmeetmer aanwezig boven voerinstallatie					Bovenwettelijk
HV0310	Ter preventie van ziekte-insleep beschikt het bedrijf over en maakt het gebruik van bedrijfsreinen materialen in de stallen. Apparatuur die niet van wegwerpmateriaal is gemaakt en gebruikt wordt voor ingegren bij varkens, wordt na gebruik gereinigd en eventueel ontsmet en op een schone stofvrije plaats bewaard.	Onder andere injectiespuiten, varkensstroppen, drifschotten, I&M-tangen en zuiglangen voor de mest.				geen bedrijfsreinen materialen					Bovenwettelijk
HV0311	Indien het bedrijf dieren aanvoert, beschikt het bedrijf over een reinigings- en ontsmettingsplaats voor veetransportmiddelen. Op de R&O plaats moet het gehele transportmiddel (incl. laad lift en alle lagen) over de volle lengte goed bereikt en gereinigd kunnen worden. a. Een waterslang van minimaal 25 meter is beschikbaar op de R&O plaats. b. De chauffeur over de verharde vloer rondom het kan voertuig lopen. c. De vloestofdichte vloer van de R&O plaats heeft een afvoer zodat de gebruikte vloestoffen niet in het grond-/oppervlaktewater terecht kunnen komen. d. De verharde vloer van de R&O plaats is vloestofdicht met een opstaande rand, en/of afschot, zodanig dat het speelwater naar de afvoer stroomt. e. Op de R&O plaats is een voorrijze watervoorziening beschikbaar die onder alle omstandigheden voldoende water levert om een goede reiniging mogelijk te maken. f. Op de R&O plaats is voldoende verlichting aanwezig zodat R&O te allen tijde ontbeemerd en naar behoren kan plaatsvinden.	Bij nieuwbouw en/of renovatie moet de reinigings- en ontsmettingsplaats onderdeel zijn van het schone - niet-schone bedrijfsprincipe. - Er is een verharde vloer van minimaal 18 m lang en 3,50 m breed. - In de vloestofdichte deel van de vloer is een waterafvoer (via goot, put en/of pijp) en dit deel van vloer heeft een afschot van minimaal 1% - Bij volledig gesloten transportmiddelen kan dit vloestofdichte deel worden beperkt tot het deel van de wagen waar het speelwater uit loopt (bijv. de achterkant van de wagen, inclusief laadklep en achteras). - Er is een waterleiding/-slang van minimaal 22 mm dik en het waterdebit (opbrengst) is minimaal 3.000 liter per uur, of er is een installatie waarmee dit waterdebit wordt behaald. Bijvoorbeeld een voorraadvat van minimaal 1.000 liter met een pomp dat een debit van 3.000 liter per uur haalt. Het voorraadvat wordt automatisch bijgevuld (bijvoorbeeld door een vlotterstelsel) zodat het voorraadvat altijd is gevuld en tijdens een reiniging meteen weer wordt bijgevuld. Alleen bij uitsluitend eigen transport volstaat een hogedruksput	Controleer het waterdebit. Bij twijfel een emmer vullen (12 liter); indien het waterdebit 3.000 liter per uur is moet een emmer van 12 liter binnen 15 seconden zijn gevuld.	Water slang aanwezig, maar niet op R&O plaats.	R&O plaats onvoldoende bereikbaar geen waterslang aanwezig of korter dan 25 meter geen verharding bij klep en/of loopplaatsen varkens verharde vloer kleiner dan 18 m. bij 3,50 m. geen waterafvoer via goot, put en/of pijp aanwezig geen afschot van min. 1% geen of onvoldoende verlichting Onvoldoede verharding bij klep en/of loopplaatsen varkens Geen afschot en/of vloestofdicht deel met opstaande rand	Geen watervoorziening beschikbaar	N.V.T indien geen dieren aangevoerd worden	Verordening (EU) 2016/429 Verordening (EU) 2020/688 Regeling houders van dieren artikel 6.1			
HV0312	Indien het bedrijf dieren aanvoert, beschikt het bedrijf over een reinigings- en ontsmettingsplaats voor veetransportmiddelen. a. Op de R&O plaats is een goed werkende voorziening aanwezig voor het toepassen van ontsmettingsmiddelen. b. Op de R&O plaats worden alleen ontsmettingsmiddelen gebruikt die voor het ontsmetten van veetransportmiddelen zijn toegelaten. c. Op de R&O plaats is ontsmettingsmiddel gebruiksklaar en ruim aanwezig.	• Er is een goed werkende (hoge druk) spuit en voorraadvat aanwezig voor het toepassen van ontsmettingsmiddelen. • Raadpleeg de meest actuele lijst van toegelaten ontsmettingsmiddelen (biociden) op de website van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Cgib): www.ctgb.nl. Ontsmettingsmiddelen (biociden) voor het ontsmetten van veetransport-middelen vallen onder de code PT03 (biociden voor veterinaire hygiënedoeleinden). • Er is een voorraad ontsmettingsmiddelen voor tenminste 5 R&O-beurten.	Een druksput met voorraadvat is noodzakelijk voor het toepassen van ontsmettingsmiddelen.			geen goed werkende ontsmettingsvoorziening aanwezig geen toegelaten ontsmettingsmiddelen gebruikt geen of onvoldoende ontsmettingsmiddelen aanwezig	geen watervoorziening beschikbaar	N.V.T indien geen dieren aangevoerd worden	Verordening (EU) 2016/429 Verordening (EU) 2020/688 Regeling houders van dieren artikel 6.2		
HV0313	Indien het bedrijf dieren aanvoert, beschikt het bedrijf over een reinigings- en ontsmettingsplaats voor veetransportmiddelen. a. Er is een voorziening waar chauffeurs handen met warm en koud water en zeep kunnen wassen en een handdoek, in de directe omgeving van de R&O plaats. b. Voor de transporteur/chauffeur zijn schone en passende bedrijfsoverall en bedrijfslaarzen beschikbaar, in de directe omgeving van de R&O plaats. c. Voor de transporteur/chauffeur is er een voorziening voor het reinigen en ontsmetten van laarzen, in de directe omgeving van de R&O plaats.	Dit kan in het niet-schone gedeelte van de omkleedruimte/hygiënislus maar ook ergens anders op het niet-schone bedrijfsgedeelte (bijv. het woonhuis) mits in de directe omgeving van de R&O plaats.				voorziening voor handen wassen niet of niet volledig aanwezig geen bedrijfsoveralls en/of laarzen geen reinigings- / ontsmettingsvoorziening voor laarzen	geen watervoorziening beschikbaar	N.V.T indien geen dieren aangevoerd worden	Verordening (EU) 2016/429 Verordening (EU) 2020/688 Regeling houders van dieren artikel 6.3		

HVQ	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
HV0214	Opslag van afval, brandbare en giftige stoffen, reinigings- en desinfectiemiddelen, plaagdiertbeheersingsmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen is: a. gescheiden van verblijfsruimten van dieren; b. gescheiden (opslagruimten) van voedermiddelen; c. gescheiden van opslagruimtes van dierbehandelingsmiddelen; d. conform de schriftelijke instructies van de leverancier.	Opslag van afval, brandbare en giftige stoffen, reinigings- en desinfectiemiddelen, plaagdiertbeheersingsmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen is dient te gebeuren in een aparte ruimte of kast die afgesloten kan worden en is gescheiden van diervoeders en dieren.					opslag niet gescheiden van ruimtes met dieren of van (opslagruimtes van) voedermiddelen of opslagruimtes van dierbehandelingsmid delen; opslag niet in aparte en afsluitbare ruimte of kast				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.2, 3a, 4g
HV0215	Gebruikte naalden en mesjes worden opgeruimd in een naaldencontainer.	Voorbeelden van een geschikte naaldencontainer zijn een sharp safe of plastic fles.	Controleer of er een naaldencontainer aanwezig en in gebruik is.		naaldencontainer afwezig						Bovenwettelijk
HV0216	Indien bij de behandeling van dieren een naald afbreekt en achterblijft in het dier wordt het volgende voorschrift gevolgt: a. de afgebroken naald wordt opgezocht en uit het varken verwijderd b. Indien de naald niet verwijderd kan worden, worden de volgende stappen uitgevoerd: - het varken met de naald wordt geïdentificeerd. - indien niet geheel duidelijk is welk varken het betreft worden alle verdachte varkens geïdentificeerd. - het geïdentificeerde dier wordt met identificatienr. etc. genoteerd in het logboek. - bij levering van het dier worden identificatienr. en de reden van identificatie duidelijk op de afleverbon vermeld.	Dit voorschrift is ook van toepassing voor dieren waarbij getwijfeld wordt over de aanwezigheid van een afgebroken naald of aanwezigte metalen als gevolg van onduidelijke materialen	Controlepunten: nakijken enkele afleverbonnen en logboek op voorkomen.			procedure niet gevolgt; logboek/afleverbon niet correct ingevuld					Bovenwettelijk
Bedrijf											
B0101	De plaagdiertbeheersing vindt plaats door de varkenshouder zelf of door een gecertificeerd plaagdiertbeheersingsbedrijf. 1. Indien de varkenshouder zelf de plaagdiertbeheersing uitvoert en gebruik maakt van rodenticiden, dan is degenere die de plaagdiertbeheersing uitvoert in het bezit van een geldig vakbekwaamheidsbewijs IPM KBA en is het varkensbedrijf gecertificeerd voor de Module IPM Knaagdierbeheersing van Stichting KPMB. 2. Indien gebruik gemaakt wordt van een plaagdiertbeheersingsbedrijf dient dit minimaal gecertificeerd te zijn voor de Module IPM Knaagdierbeheersing van Stichting KPMB.	Het IPM-KBA-bewijs wordt uitgegeven door Bureau Erkenningen.	Controlepunt: 1. Is de varkenshouder en/of een medewerker in het bezit van een geldig KBA-bewijs. 2. Is de varkenshouder en/of een medewerker in het bezit van een geldig KBA-GB-bewijs en is het varkensbedrijf KPMB gecertificeerd, Module IPM Rattenbeheersing. Raadpleeg www.kpmb.nl voor een actuele lijst met gecertificeerde bedrijven.			geen (geldig) IPM-KBA-bewijs aanwezig van varkenshouder/werknemer; varkensbedrijf niet gecertificeerd; plaagdiertbeheersingsbedrijf niet gecertificeerd					Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden, artikel 6.6 d Bovenwettelijk
B0102	Er is op het bedrijf een plaagdiertbeheersingsplan, waarin het volgende wordt geregistreerd: a. de soorten plaagdieren die bestreden worden; b. de toegepaste middelen; c. de controles en de frequentie ervan; d. eventueel het verbruik in de lokdoosjes; e. een plattegrond met beetpunten (beetpunten zijn ook fysiek aanwezig).	Indien er gebruik wordt gemaakt van een professioneel plaagdiertbeheersingsbedrijf is dit aantoonbaar via rekeningen/logboek, of registratie gebeurt door de veehouder zelf in een plaagdiertbeheersingsplan, dat bij wijzigingen wordt aangepast.	Controlepunten: aanwezigheid registratie door plaagdiertbeheersingsbedrijf of veehouder en registratie dient actueel te zijn.		registratie niet volledig of niet actueel	registratie afwezig					EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.4.7 EG 1244/2007 bijlage VI.1.1
B0103	Alleen toegelaten middelen worden gebruikt voor plaagdiertbeheersing. De varkens hebben geen toegang tot de toegepaste middelen.	Toegelaten plaagdiertbeheersingsmiddelen (rodenticiden) staan op de website van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb): www.ctgb.nl .	Raadpleeg voor de meest actuele lijst van toegelaten ongediertewerings- en ongediertebestrijdingsmiddelen op de website van het College voor Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (Ctgb): www.ctgb.nl/Products/biociden voor: het weren van ongedierte: - velden onder code PT13 (afweerstoffen en lokmiddelen) de bestrijding van; - knaagdieren (ratten, muizen, etc.) vallen onder de code PT14 (rodenticiden); - insecten (vliegen, etc.) vallen onder de code PT18 (insecticiden). Controleer of de varkens geen toegang hebben tot het bestrijdingsmiddel.			varkens hebben toegang tot de toegepaste middel(en)	niet-toegelaten middelen gebruikt				Nvt gewasbeschermingsmiddelen en biociden art. 4, lid 2.
B0104	Op het bedrijf vindt effectieve plaagdiertbeheersing plaats.	Dit is incl. vliegenbestrijding.	Controlepunt: Afwezigheid van (sporen van) plaagdieren in de stal en/of de directe omgeving van de stal.		enkele sporen van aanwezigheid plaagdieren	overmatige sporen van aanwezigheid plaagdieren					EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.4.7 EG 1244/2007 bijlage VI.1.1
B0105	Elektrische installaties in varkensstallen worden minimaal eens per vijf jaar gekeurd, of eens per drie jaar bij stallen met meer dan 2.500 vleesvarkens of meer dan 500 zeugen. Elektrische installaties in varkensstallen worden gekeurd conform Scope 8 / Scope 10.	Elektrische installaties in varkensstallen worden gekeurd conform Scope 8 / Scope 10. De keuring dient minimaal eens per vijf jaar plaats te vinden. Voor stallen met een capaciteit van meer dan 2.500 vleesvarkens of meer dan 500 zeugen geldt een verplichte keuring eens per drie jaar.				keuring niet (tijdig) uitgevoerd					Bovenwettelijk
B0106	Aanbevolen herstelwerkzaamheden, voortvloeiend uit de periodieke inspectie van de elektrische installaties, zijn aantoonbaar hersteld.	Herstelwerkzaamheden dienen conform de rapportage van de inspectie uitgevoerd te worden (o.a. aard werkzaamheden en termijn). Bijvoorbeeld door middel van een herstelverklaring. Herstel vindt plaats binnen de termijn genoemd in het rapport.	Aantonen kan bijvoorbeeld via een herstelverklaring, factuur of herkeuring.		aanbevolen herstelwerkzaamheden niet hersteld, termijn is nog niet verlopen.	aanbevolen herstelwerkzaamheden niet hersteld, termijn is verlopen.		N.V.T indien afkeur voorschrift B0105 (keuring niet uitgevoerd)			Bovenwettelijk
Huisvesting en inrichting											
H0101	De lichtintensiteit in een varkenstal dient verticaal, op dierhoogte gemeten, minimaal 40 lux te bedragen. Deze verlichting moet gedurende ten minste 8 uur per dag overdag aanwezig zijn. In geval van kunstverlichting is dit door middel van een tijdschakelaar ingeregeld. Dit is niet van toepassing indien voldoende licht (ten minste 40 lux, 8 uur per dag) bereikt word met daglicht via ramen / daglichtkookers / dakplaten.	De controleur moet in de stal papierwerk kunnen lezen. Het licht dient het dag- en nachtritme van het varken te ondersteunen. Tevens dient er sprake te zijn van directe instraling door T1-verlichting of hiervan gelijkwaardige verlichting. Verlichting dient 8 uur aanengesloten ingesteld te zijn.	Controlepunt: het licht moet overdag aan zijn tijdens het controlebezoek of er is een aan aanwezigte waar daglicht door naar binnen valt. Het licht moet aan zijn tijdens het bezoek (overdag) en niet pas bij betreding worden aangedaan. Verlichtingsschem's die 's nachts licht geven voldoen niet.	Niet alle afdelingen zijn aan de tijdschakelaar gekoppeld		licht niet aan tijdens het controlebezoek; onvoldoende lux; minder dan 8 uur per dag; enkel 's nachts licht; geen tijdschakelaar ingeregeld bij kunstlicht		Nvt daglicht biedt voldoende (min 40lux) aanwezig in de stal.			RL 2008/120/EG bijlage 1, III.1, punt 2. Besluit houders van dieren, art. 2.23 lid 1
H0102	Alle materialen voor stalbouw moeten voldoen aan de volgende criteria: a. Niet beschadigden aan de materialen. b. Grondig te reinigen en te desinfecteren zijn; c. Veilig zijn en geen negatieve invloed hebben op het welzijn van de varkens; d. Stalvloeren moeten deugdelijk zijn (geen uitsteekels, gaten).	Materialen en oppervlakken: - Geen beschadigingen aan de materialen. - Materialen mogen niet door varkens vernield kunnen worden. - Zoveel mogelijk gladde oppervlakken voor reiniging (met uitzondering van bevestigingspunten). - In geval van afwijking noteert de controleur wat er non-conform is. Voorconditie - De varkens mogen niet uitglieden als ze normaal rondlopen. - Er mogen geen uitsteekels op de vloer zijn en varken mogen zich niet kunnen verwonden.	Controleer of er varkens zijn met verwonding afgv onduidelijke materialen.	d. gladde stalvloeren in een enkel hok; stalvloeren niet stevig, vlak en stabiel of uitsteekels op de vloer in een enkel hok	d. gladde stalvloeren in enkele hokken; stalvloeren niet stevig, vlak en stabiel of uitsteekels op de vloer in enkele hokken	a tm c. gebruikte materialen zijn schadeijk voor varkens en/of beschadigt; gebruikte materialen zijn niet grondig te reinigen en ontsmetten d. gladde stalvloeren in meerdere hokken/afdelingen; stalvloeren niet stevig, vlak en stabiel en/of uitsteekels op de vloer d. in meerdere hokken/afdelingen; meerdere varkens met pootverwondingen					Besluit houders van dieren, art.2,5 lid 3 RL 2008/120/EG bijlage 1, III.1, punt 5 Besluit houders van dieren, art.1,8 lid 2 Bovenwettelijk

HVQ	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
H0103	Kraamstal en biggenstal worden na leegkomen gereinigd. Andere stallen worden tenminste 1x per jaar gereinigd (m.u.v. strotallen). Het reinigen en de reinigings- en desinfectiemiddelen worden geregistreerd. Alleen toegelaten desinfectiemiddelen worden gebruikt.	Reiniging houdt in dat de stal en afdelingen visueel schoon zijn. Uit de registratie blijkt dat dit gebeurt (bv reinigingsplan of logboek). De praktische uitvoering onderbuwt de registratie. Raadpleeg de meest actuele lijst van toegelaten desinfectiemiddelen (biociden) op de website van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Cgib): www.cgib.nl .	Controlepunt: stal en afdeling visueel schoon.		registratie onvolledig of afwezig	stal/afdeling niet visueel schoon	Stallen niet 1x per jaar gereinigd; dichte bevulling	niet-toegelaten desinfectiemiddelen gebruikt			EG 853/2004 bijlage 1, Deel A: II.4.a
H0104	Varkens in groepshokken moeten bij beperkte (trogvogedruge) beschikken over een breedte van minimaal 30 cm per dier. Indien de varkens onberpakt (ad lib) gevoerd worden, kan voldaan worden met 1 of enkele vreetplaatsen.				vreetbreedte is minder dan 30 cm bij niet ad lib gevoerde dieren						RI 2008/120/EG art. 3.6, Besluit houders van dieren, art.1.1.7 lid 6, art. 2.5 lid 7, art. 2.25
H0105	Voor beren is het vloeroppervlakte ten minste voor 2/3 dicht en is voorzien van droog strooisel. De beer moet zich kunnen omdraaien, oogcontact met andere varkens kunnen hebben en andere varkens kunnen horen en ruken. Minimale hokoppervlakte voor beren per dierplaats per leefijds categorie is: a. < 12 maanden 4 m ² b. 12 tot 18 maanden 5 m ² c. > 18 maanden 6 m ² d. indien hok ook dekruimte is 10 m ²	Een vloer of een gedeelte daarvan, voorzien van gierdoorlatende openingen, wordt als dicht beschouwd indien: - het totaal aan gierdoorlatende openingen niet meer bedraagt dan 5% van de totale oppervlakte van het dichte deel van de vloer en; - de breedte van gierdoorlatende spleten ten hoogste 10 mm en de doorsnede van ronde gierdoorlatende openingen ten hoogste 20 mm bedraagt. - 2/3 dicht geldt voor het minimaal vereiste hokoppervlak; indien het hok groter is dan het wettelijk vereiste, dan behoort het dichte gedeelte niet groter te zijn dan 2/3 van het wettelijk vereiste.	Steekproefgewijs meten (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal) meten.			strotstee afwezig of niet droog minimale oppervlakte is ontoereikend	Vloeroppervlakte voor minder dan 2/3 dicht huisvesting voldoet niet aan 1 of meerdere voorwaarden				Besluit houders van dieren, art.2.18 lid 5, art. 2.22 lid 2 en 3 Besluit houders van dieren, art.2.20 lid 1 RI 2008/120/EG artikel 4
H0106	Bij groepshuisvesting is individuele huisvesting uitsluitend toegestaan: a. 1 week voor verwachte verpdatum tot het tijdstip van spenen; b. vanaf spenen tot 4 dagen na dekking of inseminatie; c. bij identificatie; d. geneeskundig onderzoek of behandeling; e. wassen, ontsmetten, wegen; f. tijdens voeren of stalreining; g. indien er sprake is van gedragstoestoele infectieuze vruchtbaarheidproblemen; h. voor drachtigheidsonderzoek; i. bij buitengewone agressiviteit; j. bij ziekte of gewond zijn.					b. vanaf spenen tot 4 dagen na dekking of inseminatie; c. bij identificatie; d. geneeskundig onderzoek of behandeling; e. wassen, ontsmetten, wegen; f. tijdens voeren of stalreining; g. indien er sprake is van gedragstoestoele infectieuze vruchtbaarheidproblemen; h. voor drachtigheidsonderzoek; i. bij buitengewone agressiviteit; j. bij ziekte of gewond zijn.	Individuele huisvesting langer dan 4 dagen na dekking of inseminatie				RI 2008/120/EG bijlage 1, hfst. II, B.2, Besluit houders van dieren, art.2.15
H0107	Bij individuele huisvesting van getten en zeugen in dek- of kraamstal: a. is de minimale bovenge 2 meter; b. is de dichte vloeroppervlakte minimaal 40% van het beschikbare vloeroppervlak.	Aanbinden van getten en zeugen is niet toegestaan. a. is de minimale bovenge 2 meter. Dit vertaalt naar 2mtr achter de trog als deze op de grond is gestuurd. Wanneer er ruimte voor het varken is onder de trog (>20 cm) dan mag deze ruimte meetgeteld worden (totaal 2 mtr); b. voor berekening van het % dichte vloer mag de ruimte onder de trog (>20 cm boven de vloer) ook worden meegerekend.	a. Steekproefgewijs meten (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal); 2% meetafwijking toegestaan. b. Steekproefgewijs meten (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal).				bovenge minder dan 2 meter; dichte vloeroppervlakte ontoereikend	aangebonden getten en/of zeugen aanwezig			RI 2008/120/EG art. 5.3 Besluit houders van dieren, art. 2.18 lid 3, art. 2.19 lid 1, art. 2.19 lid 3
H0108	Alle getten en zeugen zonder biggen zijn in groepen gehuisvest. Groeps huisvesting (oppervlakte) voldoet aan: a. minimale hokoppervlakte is 2,25 m ² /dier; b. bij koppelgrootte < 6 dieren is de oppervlakenorm per dier 10% groter (2,475 m ² /dier); c. bij koppelgrootte > 40 dieren mag de oppervlakenorm per dier 10% kleiner zijn; d. minimale dichte vloeroppervlakte is 1,3 m ² /dier.	Voor berekening van het hokoppervlak en het % dichte vloer wordt de ruimte onder de trog niet meegerekend.	Steekproefgewijs (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal).				getten en zeugen zonder biggen niet in groepen gehuisvest; groeps huisvesting voldoet niet aan 1 of meerdere voorwaarden				RI 2008/120/EG art. 3.1b, art.3.2 a, art. 3.4 Besluit houders van dieren, art.2.13 lid 1, art. 2.17 lid 1, art. 2.17 lid 3a-b, art.2.18 lid 2
H0109	De afmetingen van de groeps huisvesting voor getten en zeugen zonder biggen voldoen aan: a. beide zijden zijn minimaal 2,8 meter; b. bij koppelgrootte < 6 dieren minimaal 2,4 m. c. de maximale spleetbreedte van roosters is 20 mm voor getten na dekken, anders max 18 mm.	Voorwaarde is dat de varkens vrij kunnen bewegen en omdraaien.	Steekproefgewijs meten (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal). Steekproefgewijs (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal) meten Marge: + of - 3 mm		afmetingen voldoen niet maximale spleetbreedte incidenteel overschreden	maximale spleetbreedte regelmatig overschreden	maximale spleetbreedte structureel overschreden				Besluit houders van dieren, art. 2.19 lid 2 Besluit houders van dieren, art. 2.21 lid 1a
H0110	Het kraamhok van de zeug en gett voldoet aan: a. Bij een volledig roostervloer mogen de roosters niet van beton zijn; b. Er is een vrije ruimte achter de gett/zeug om het werpen te vergemakkelijken; c. Aanbinden van zeugen is niet toegestaan; d. Spleetbreedte betonroostervloer maximaal 10 mm, andere roostervloeren maximaal 12 mm. e. Voldoende en adequaat nestmateriaal is minimaal 1 week voor werpen beschikbaar.	a. Wanneer in het kraamhok 0,6m ² dichte vloer aanwezig is en het overige vloeroppervlak bestaat uit een roostervloer, dan is deze vloeruitvoering een volledig roostervloer. e. Met uitzondering als dit aantoonbaar technisch niet uitvoerbaar is met de op het bedrijf gebruikte mengstelmethode. Voorbeelden van nestmateriaal zijn stro, een jute zak, of vergelijkbaar materiaal. Zie ook de brochure hokvermijping op onze website.	Nestmateriaal moet in de laatste week vóór het werpen permanent aanwezig zijn.		nestmateriaal niet aanwezig of voldoet niet	geen vrije ruimte achter de gett/zeug	roosters van beton indien volledig roostervloer	aangebonden zeugen aanwezig			RI 2008/120/EG art. 5.3, RI 2008/120/EG, bijlage 1, hfst. II, B3 en C1 Besluit houders van dieren, art.2.18 lid 1, art. 2.19 lid 1, art. 2.19 lid 4
H0111	Stalvoorziening zogende biggen voldoet aan: a. minimale dichte vloeroppervlakte per toom biggen is 0,6 m ² ; b. kraamhokken waar de zeugen los in lopen en/of in de kraamboxen zitten, dienen voorzien te zijn van een bescherming voor de biggen; c. de temperatuur op in het biggenest is minimaal 30°C in de eerste 10 dagen nageboorte; d. het dichte vloeroppervlakte is rondom moment van werpen schoon en droog.	a. Deze oppervlakte behoort een droge en comfortabele ligruimte te zijn, buiten bereik van de zeug, waar de biggen allemaal tegelijk kunnen rusten. b. Voorbeelden zijn: biggenblaas, beweegbare valbeugel, beugel tegen de zijkant van het hok, paddelroosters. d. Bijvoorbeeld: schoon strooisel, rubbermatjes, vloerverwarming e.d.	a. Met een rubberen mat van 0,6 m ² wordt ook voldaan aan deze norm. Volledige kunststofrooster voldoet ook. Steekproefgewijs meten (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal). e. Visueel controleren. De biggen moeten niet allemaal tegen elkaar gekropen blijven zitten (te koud) of allemaal verspreid in het hok liggen en higen (te warm). Bij twijfel meten met een thermometer van de veehouder.		ligruimte biggen niet schoon en droog in een enkele(h) hok of afdeling	ligruimte biggen niet schoon en droog in meerdere hokken en/of afdelingen; geen bescherming voor de biggen aanwezig; geen warmtebron aanwezig indien temperatuur lager dan 32 °C	dichte vloeroppervlakte biggen ontoereikend				RI 2008/120/EG bijlage 1, hfst. I, punt 3 en hfst. II, B.5 Besluit houders van dieren, art.2.18 lid 5 en 6 en art. 2.22 lid 2, 3 en 4
H0112	De gemiddeld beschikbare oppervlakte per gespeende big is: a. < 15 kg 0,20 m ² ; b. 15 - 50 kg 0,30 m ²	Bij een groepsgrootte > 40 dieren mag de oppervlakenorm per dier 10% kleiner zijn. Een verhoogd plateau mag ook gebruikt worden om aan de norm voor oppervlakte en dichte vloer te voldoen.	Steekproefgewijs meten (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal).			gemiddelde oppervlakte ontoereikend					RI 2008/120/EG art. 3.1a, Besluit houders van dieren, art. 2.17 lid 2a-b
H0113	De roostervloer bij de gespeende biggen voldoet aan: a. spleetbreedte betonroostervloeren ≤ 14 mm; b. spleetbreedte andere roostervloeren ≤ 15 mm.		Steekproefgewijs meten (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal). Marge: + of - 3 mm		maximale spleetbreedte in een enkel hok overschreden	maximale spleetbreedte in meerdere hokken overschreden	maximale spleetbreedte structureel overschreden; oppervlakte dichte vloer ontoereikend				RI 2008/120/EG art. 3.2b, Besluit houders van dieren, art. 2.21 lid 1c
H0114	Betonroostervloeren voor gespeende biggen voldoen aan: a. dichte vloer > 40%; b. de balkbreedte > 50 mm.	Bij gespeende biggen (tot 10 weken) is minder dan 40% dichte vloer (waaronder een volledige roostervloer) toegestaan, mits de roosters niet van beton zijn.	Steekproefgewijs (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal) meten. Marge: + of - 3 mm			dichte vloer en/of balkbreedte ontoereikend	volledig betonrooster				RI 2008/120/EG art. 3.2b, Besluit houders van dieren, art. 2.18 lid 1 en lid 3, art. 2.21 lid 2a
H0115	De gemiddeld beschikbare oppervlakte per vleesvarken/opklozev/opklobeer is: a. < 30 kg 0,30 m ² ; b. 30 - 50 kg 0,50 m ² ; c. 50 - 85 kg 0,65 m ² ; d. 85 - 110 kg 0,80 m ² e. > 110 kg 1,00 m ²	Bij een groepsgrootte > 40 dieren mag de oppervlakenorm per dier 10% kleiner zijn. Een verhoogd plateau mag ook gebruikt worden om aan de norm voor oppervlakte te voldoen.	Steekproefgewijs (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal) meten.			gemiddelde oppervlakte ontoereikend	maximale spleetbreedte structureel overschreden; oppervlakte dichte vloer ontoereikend				RI 2008/120/EG art. 3.1a, Besluit houders van dieren, art.2.17 lid 2 o-1
H0116	Roostervloeren voor vleesvarkens/opklozev/opkloberen voldoen aan: a. dichte vloer > 40% (incl. plateauvloer); b. de spleetbreedte is < 20 mm voor alle vloeren. c. voor stallen gebouwd na 2018: de spleetbreedte is ≤ 18 mm voor betonroostervloer en < 20 mm voor andere vloeren.	a. Een aaneengesloten stuk vloer waarop minimaal 1 varken uitgestrekt kan liggen, geldt als dichte vloer. Wafelroosters voldoen niet aan de eis. Een vloer of een gedeelte daarvan, voorzien van gier doorlatende openingen, wordt als dicht beschouwd indien: - het totaal aan gier doorlatende openingen niet meer bedraagt dan 5% van de totale oppervlakte van het dichte deel van de vloer en; - de breedte van gier doorlatende spleten ten hoogste 10 mm en de doorsnede van ronde gier doorlatende openingen ten hoogste 20 mm bedraagt.	a. Steekproefgewijs meten (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal). b. Steekproefgewijs meten (één hok per op het bedrijf aanwezige type afdeling of stal). Marge: + of - 2 mm		maximale spleetbreedte in een enkel hok overtreden	maximale spleetbreedte in meerdere hokken overschreden	maximale spleetbreedte structureel overschreden; oppervlakte dichte vloer ontoereikend				RI 2008/120/EG, art.3.2b, Besluit houders van dieren, art.2.18 lid 1 en lid 3, art. 2.21 lid 1d
Voeding en voerinstallatie											

HVQ	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
V0101	Al het aanwezige diervoeder is afkomstig van GMP+ FSA gecertificeerde diervoederleveranciers of een systeem dat hieraan aantoonbaar gelijkwaardig is.	Aantoniën d.m.v. voerbonnen. GMP+ gecertificeerde diervoederleveranciers zijn te vinden op www.gmpplus.org .	Voor buitenlandse bedrijven wordt gelijkwaardigheid getoetst door een onafhankelijke organisatie en geaccordeerd door de regeling houder.				productielocatie niet gecertificeerd				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.5 EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.8.a
V0102	Al het aanwezige mengvoer is afkomstig van productiebedrijven gecertificeerd volgens de TS 2.2 Country Note Antibioticiw/ diervoeder van GMP+ International of een hieraan aantoonbaar gelijkwaardig systeem.	Dit kan getoetst worden door te controleren of de productielocatie waar het diervoeder van afkomstig is, gecertificeerd is volgens de genoemde GMP+ TS 2.2 Country Note Antibioticiw/ diervoeder. Een register met gecertificeerde producenten is verkrijgbaar bij GMP+ International of in te zien op de website van GMP+ International.	Voor buitenlandse bedrijven wordt gelijkwaardigheid getoetst door een onafhankelijke organisatie en geaccordeerd door de regeling houder.				geen GMP+ TS 2.2 Country Note Antibioticiw/ diervoeder erkende leverancier				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.5 EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.8.a
V0103	Bij voedermiddelen van eigen teelt of van de buurmansteelt is een TopCrop-certificaat aanwezig.	Voedermiddelen afkomstig van eigen teelt of buurmansteelt zijn voedermiddelen (i.v.v. CCM) die direct betrokken zijn, zonder tussenkomst van een loonwerker of handelspartij, van een bedrijf in de regio.	Voor buitenlandse bedrijven wordt gelijkwaardigheid getoetst door een onafhankelijke organisatie en geaccordeerd door de regeling houder.				geen (actueel) TopCrop-certificaat aanwezig		N.V.T indien geen eigen teelt/ buurmansteelt		EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.5 EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.8.a
V0104	Varkens/biggen die gevoerd zijn met niet GMP+ FSA (incl. Country Note GMP+ BCN-NLL antibiotica vrij diervoeder) gecertificeerd voor, worden afgewaardeerd tot niet Holland Varken Quality varken/big.							Niet-HV waardig varken/big			EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.5 EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.8.a
V0105	Leveringsbewijzen van voedermiddelen (met labelvoorschriften, gehalten en categorieën grondstoffen) worden bij levering in ontvangst genomen en gedurende tenminste 2 jaar bewaard.						leveringsbewijzen minder dan 2 jaar bewaard				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: III.8.a
V0106	De transporteur van voeders registreert zich (invullen bezoekersregistratie en/of digitale voorbon) en maakt uitsluitend gebruik van nieuwe of wegwerp stofzakken die achterblijven op het bedrijf.	Een volledig ingevulde (digitale) afleverbon is voor registratie voldoende.					geen registratie van de chauffeur (register of afleveringsbon); geen bedrijfsgeigen stofzak of wegwerp stofzak				EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.3a
V0107	Van de ontvangen voerproducten is bekend: - de wijze van conservering; - de houdbaarheidsdatum; - het bewaaradvies.	De gevraagde informatie hoeft niet bij elke vracht geleverd te worden, maar dient op het bedrijf aanwezig te zijn, om de producten op de juiste wijze te kunnen opslaan, te bewaren en te vervoeren.					wijze van conservering niet bekend houdbaarheidsdatum niet bekend bewaaradvies niet bekend				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.3a
V0108	Opslag van diervoeders dient te geschieden volgens: a. de voor het product geschikte methode; b. bij bederf van voedermiddelen in de opslagruimte wordt de opslagruimte gereinigd; c. gemedicineerde en niet-gemedicineerde diervoeders worden gescheiden opgeslagen.	a. bij voorkeur gebeurt opslag in gesloten systemen. Opslag in open systemen is toegestaan waarbij het soms wenselijk is om producten niet af te sluiten, maar alleen af te dekken. Bijv. het slijpfak van de CCM-kuit; b. bijvoorbeeld bij schimmelvorming	Controlepunten: Indien er schimmelresten of ratten- of muizenafvalresten in de opslagruimte aanwezig zijn, is het voorschrift overtreden. Controlepunten: Indien aanwijzingen voor bewaring op de verpakking of afleverbon staan, worden deze dan ook nageliefd?				bederf van voedermiddelen aanwezig (bijv. schimmelresten of ratten-/muizen-afvalresten in opslagruimte)	Geen gescheiden opslag van gemedicineerde voeders			EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.4.1 EG 1244/2007 bijlage VI.4.j EG 852/2014 bijlage 2 Deel A:3.a EG 852/2014 bijlage 1 Deel A:4.j Diergeneesmiddelen wet
V0109	Voersilo's voldoen aan: a. ondergrond is verhard; b. zijn gesloten; c. zijn controleerbaar op aanwezigheid van ongewenste voerresten, schimmelvorming en of andere verontreinigingen; d. vulpunt is bereikbaar vanaf de vulle weg (indien duidelijke scheiding schoon- en vuil bedrijfspand); e. vloer onder de silo's is schoon.	Onder voersilo's worden ook verstaan afgesloten tonnen/boxen, zakken (big bags) en sleuho's. Gebruik van bijproductentanks op een onverharde ondergrond is toegestaan, mits de aansluiting en het vullen op het verharde gedeelte plaatsvindt. d. Bij nieuwbouw en/of renovatie zijn de vulpunten voor voedermiddelen vanaf het niet schone bedrijfspand bereikbaar.					voersilo's voldoen niet aan 1 of meerdere voorwaarden				EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.2.
V0110	Opslag van diervoeders is: a. gescheiden van ruimten waar zich één of meerdere varkens bevinden; b. duidelijk afgescheiden van machinegebied en/of werkplaats; c. hebben een verharde ondergrond, zijn jaarond schoon en droog en in goede staat van onderhoud d. lampen en thermometers boven de voersilago zijn bevestigd. e. voor is vrij van broei en schimmel. f. er wordt voorkomen dat vogels, huisdieren en ongedierte en hun uitwerpselen in contact komen met het voer.	• Er mag dus eventueel een zak met voer in de centrale gang staan, echter NIET in de hoeken/alafdringen. De verharde ondergrond dient droog te zijn in geval van natte voedermiddelen en vloerbedekking in geval van natte voedermiddelen. • Bijvoorbeeld door een veiligheidslamp of een beschermkap om de lamp. • Bij kullen zijn maatregelen genomen om de afwatering te regelen en er liggen geen voerresten van een langere periode. Voer(bewaarplaatsen) zijn vrij van broei en schimmel of schimmel- en broedplekken worden verwijderd. Er zijn beheersmaatregelen genomen om de kans op vervuiling met uitwerpselen en de aanwezigheid van ongedierte te verkleinen.	Controleer de bewaarplaatsen. Beoordeel de staat van onderhoud van de bewaarplaatsen. Controleer of de lamp boven de voersilago, beukr/af of afgeschermd is. Controleer de gebruikte thermometer. Kullen zijn niet (zwaar) beschimmeld. • Er zijn beheersmaatregelen genomen om de kans op vervuiling met uitwerpselen en de aanwezigheid van ongedierte te verkleinen.			a. opslagplaats niet gescheiden van ruimten met varkens en/of bewaarplaatsen onvoldoende onderhouden; b. machines en/of werktuigen in zeldere ruimte als voersilago; c. opslag op onverharde ondergrond, opslag niet schoon en droog; d. lampen niet bevestigd en/of afgeschermd en/of thermometer niet bevestigd en/of verkeerd e. broei en schimmel aanwezig/niet verwijderd f. geen of onvoldoende preventieve maatregelen				EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.2., II.3a, II.4a, II.4f, II.4g	
V0111	Voor- en drinkwaterinstallaties zijn schoon. a. Installaties zijn zoveel mogelijk gesloten systemen, zodat verontreinigingen worden voorkomen. b. Bij aantreffen van verontreinigingen in de voor- en/of drinkwaterinstallatie moet worden overgegaan tot reiniging.	Faecaal bezoedeling van het voer in de trog wordt zoveel mogelijk voorkomen. Een hulpmiddel hierbij is het plaatsen van trogafschers. Bij gebruik van vlottersbakken in de afdeling dienen deze na elke ronde gereinigd te worden. Dit is niet van toepassing indien gebruik wordt gemaakt van een centrale vlotterbak.	Controlepunten: a. geen olie, faecale of andere vulresten in de voerbakken, helder water uit de drinkpomp; b. geen vuil of vastgekoekt voer in de installaties.				matige bevulling voor- en/of drinkwater(installaties);	sterke bevulling voor- en/of drinkwater(installaties)			EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.4, Besluit houders van dieren, art. 2.5 lid 7
V0112	Wanneer het drinkwater afkomstig is van een andere bron dan het openbare leidingnet dient de waterkwaliteit te worden onderzocht door een erkend laboratorium. a. Onderzoek bij ingebruikname van de bron (bacteriologisch en chemisch) b. Onderzoek minimaal 1 keer per jaar (bacteriologisch en chemisch) c. Indien de resultaten afwijken van de normen en het water dus niet geschikt is als voedringwater, dient de varkenshouder maatregelen te nemen en opnieuw de waterkwaliteit te laten onderzoeken d. Rapportages worden ten minste 2 jaar bewaard.	Drinkwater dat niet afkomstig is van het leidingnet moet op een aantal stoffen en bacteriën worden onderzocht en voldoen aan de norm voor varkens. De te onderzoeken stoffen en de relevante actuele informatie over de normen zijn op te vragen bij uw certificerende instantie en te vinden op www.hollandvarkenquality.nl . Het water dient geschikt te zijn voor het gebruik door varkens. Het laboratorium dient erkend te zijn in het kader van NEN-EN-ISO/IEC 17025. Minimaal drie analyses dienen onder het accreditat te vallen.	Als de veehouder aangeeft dat het drinkwater afkomstig is van het openbare leidingnet is dit akkoord. Controlepunt: op het bedrijf is een uitslag van het watermonster aanwezig met RNA logo; indien uitslag vermeldt geschikt als drinkwater voor varkens, runderen of mensen is water geschikt. Indien het item hardheid niet voldoet aan de gevormde parameters is het water nog steeds wel geschikt als drinkwater voor varkens. De uitslag is op het moment van controle niet ouder dan 1 jaar. Bewaartermijn is 2 jaar.	rapportage korter dan 2 jaar bewaard			wateranalyse niet tijdig uitgevoerd	wateranalyse niet uitgevoerd	N.V.T indien drinkwater van het openbare leidingnet		EG 852/2004 bijlage1 Deel A: II.3a, EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.4, EG 852/2004 bijlage1 Deel B: 2b
V0113	De varkenshouder, die voor eigen gebruik mengvoeders met voormengsets of mengvoeders met toevoegingsmiddelen bereidt, is daartoe geregistreerd bij de NVWA. En werkt conform: a. Alle leveranciers zijn GMP+/TopCrop gecertificeerd; b. De varkenshouder houdt een aanvoeradministratie bij waarin alle geleverde producten worden geregistreerd, inclusief vermelding van hoeveelheid, leverancier en leveringsdatum; c. De administratie van de samenstellingen wordt bijgehouden; d. De leverings- en samenstellingsdocumenten worden gedurende tenminste 2 jaar bewaard. e. Indien de varkenshouder niet geregistreerd is, dient hij zijn varkens/biggen af te waarden tot niet Holland Varken Quality varken/ big.	Alle leveranciers dienen GMP+ gecertificeerd te zijn. Voorschrift geldt voor zowel zelfmengers als bijvoeders. In de administratie van de samenstelling dient te staan welke producten in welke hoeveelheden zijn gemengd.	Controlepunt: Veehouder heeft registratie bevestiging NVWA zelfmengers: mengen van mengvoeders met voormengsets of met toevoegingsmiddelen.	samenstelling niet (volledig) geregistreerd			Niet geregistreerd bij de NVWA Varkens/biggen niet afgewaardeerd indien niet geregistreerd aanvoeradministratie onvolledig of afwezig	N.V.T indien geen zelfmenger van mengvoeders met voormengsets of toevoegingsmiddelen.			EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.3a, EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.4 Bovenwettelijk
V0114	De voerverstrekking wordt op de volgende wijze uitgevoerd: a. Voerverstrekking tenminste éénmaal per dag, tenzij onberisp. b. Voerverstrekking is afgestemd op leefrijd en gewicht. c. Voerverstrekking gebeurt in overeenstemming met de bij het voer geleverde gebruiksvoorschriften (diercategorie, wachtpijp, dosierf n.d.). d. Het bijvoer dient zo snel mogelijk verstrekt te worden, bij voorkeur in één dezelfde voerbeurt.	Er dient een voerschema/programma aanwezig te zijn. Bedrijven die bijvoerdier verstrekken kunnen aan de hand van de pH van de grondstoffen berekenen wat de pH van de bereide voeders wordt. Indien deze hoger dan gewenst is kan deze verlaagd worden door extra zuren toe te voegen.	Controlepunten: mengketel is leeg en gereinigd.	mengketel niet leeg			voerverstrekking minder dan een maal per dag of geen voerschema/programma aanwezig	voerverstrekking niet volgens gebruiksvoorschriften			EG 852/2004 bijlage1 Deel A:II.3a Besluit houders van dieren, art.2.26 lid 1
V0115	Aan goede en drachtige zeugen en gelten wordt een toereikende hoeveelheid bulk- of vezelrijk en energierijk voer verstrekt met een minimaal Roel gehalte van 7,5% om ervoor te zorgen dat de zeugen een goede conditie hebben, voldoende verzadigd zijn en in hun behoefte tot kauen voorzien worden.	Dragende zeugen worden gevoerd met voer dat minimaal 7,5% ruwe celstof bevat. Via voertonnen wordt aangetoond dat het dragende zeugen voer minimaal 7,5% ruwe celstof bevat. Voor bijvoeder moet er een actuele rantsoenberekening zijn waarin duidelijk wordt dat het ruwe celstof minimaal 7,5% is.	Controleer het ruwe celstof gehalte van de voerbon.				- roel gehalte dragende voeders is te laag: afwijking <-1%				Bovenwettelijk Rl 2008/120/EG bijlage 1, Mst. 1, punt 7, Besluit houders van dieren, art.2.26 lid 2

HVQ	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
V0116	Varkens ouder dan twee weken beschikken permanent over voldoende vers water.	Varkens ouder dan twee weken dienen permanent te beschikken over drinkwater, blijkend uit een goed werkende voorziening.	Op bedrijven waar brijvoer wordt verstrekt moet een permanent installatie aanwezig zijn, waarmee aantoonbaar vers water wordt verstrekt aan de varkens. Het is voor een aantal brijvoerinstallaties mogelijk om pH door de brijvoerinstallatie te transporteren. De varkenshouder dient dit te kunnen aantonen in het systeem. Als hij dit niet kan aantonen of het is niet mogelijk dan is het niet voldoende. Het is ook mogelijk om een zogenaamd druppelsysteem te gebruiken, mits de waterdruk op niveau blijft zodat er altijd water in de trog druppelt.			drinkwater niet permanent aanwezig					Bovenwettelijk R. 2006/1201/EG bijlage 1, Mst. 1, punt 7. Besluit houders van dieren, art.2:26 lid 2
V0117	Als er kaaswei gevoerd wordt afkomstig van boerderijruwvel dan is het laatste audit rapport van het COKZ, niet ouder dan 1,5 jaar, in de bedrijfsadministratie aanwezig. De pH van de aan de varkens gevoerde kaaswei is <4,5.	De administratie bevat het laatste audit rapport van het COKZ, dat niet ouder is dan 1,5 jaar. Controle aan de hand van laboratorium uitslagen en/of zoals vermeld in (jaarlijkse) COKZ rapport. Daaruit is op te maken dat de pH van de aan de varkens gevoerde kaaswei lager is dan 4,5. Voor kaaswei is afkomstig van een GMP+ gecertificeerd bedrijf is deze norm niet van toepassing.				Geen COKZ rapport jonger dan 1,5 jaar, geen uitslag pH is lager dan 4,5					Bovenwettelijk
D0101	Diergezondheid en welzijn De varkenshouder sluit een overeenkomst, als bedoeld in het Reglement Geborgde Varkensdierenarts, af met een dierenarts, hierna te noemen bedrijfszegen dierenarts. De overeenkomst dierenarts-varkenshouder is geregistreerd in een door Holland Varken Quality erkende database. De bedrijfszegen dierenarts en de vervangende dierenarts(en) zijn gecertificeerd conform de regeling Geborgde Varkensdierenarts van de Stichting Geborgde Dierenarts.	Deze overeenkomst moet altijd aanwezig zijn en minimaal 5 jaar (digitaal) bewaard worden. Bijzondere databases zijn Infovarken, DGB, Holland Varken	Deze overeenkomst is beschikbaar op www.geborgdedierenarts.nl en in de aangewezen database door Holland Varken. Controleer of de overeenkomst is ondertekend door de bedrijfszegen dierenarts en varkenshouder. Verificatie op basis van het register Geborgde Varkensdierenarts van de Stichting Geborgde Dierenarts. Noteer de namen van de (vervangende) dierenartsen die op de overeenkomst staan. Vervangende dierenartsen die niet meer geborgd zijn mogen niet meer als praktiserend dierenarts gebruikt worden. Noteer namen van vervangende dierenartsen die niet meer geborgd zijn, maar wel vermeld worden op de 1-op-1 overeenkomst.		overeenkomst korter dan 5 jaar bewaard Vervangende dierenarts die niet meer praktiserend dierenarts is staat nog op de overeenkomst	overeenkomst niet geregistreerd	overeenkomst niet aanwezig of niet ondertekend door dierenarts en varkenshouder bedrijfszegen en/of praktiserend vervangende dierenarts is niet gecertificeerd conform de regeling Geborgde Varkensdierenarts				Regeling diergeneesmiddelen, Bijlage 9, art.3.1 Regeling diergeneesmiddelen, Bijlage 9, art.6.3. Bovenwettelijk
D0102	Dierenartsbegeleiding voldoet aan: a. Een keer per maand of per vier weken vindt er een bedrijfsbegeleidersbezoek plaats, welke (digitaal) wordt vastgelegd in het bezoekverslag en 5 jaar wordt bewaard; b. Het bezoekverslag bevat een verklaring over de afwezigheid van klinische symptomen van bepaalde dierziekten, inclusief een WOAH-verklaring; c. De relevante gegevens van elk begeleidersbezoek worden ingevoerd in de Online Monitor van GD.	b. In het bezoekverslag wordt o.a. aandacht besteed aan: - diergezondheid; - diernutritie; - eventueel uitgevoerde behandelingen; - klinische verschijnselen van dierziekten op de WOAH lijst, uitzonderend specifiek te benoemen ziekten. De actuele lijst met dierziekten kan gevonden worden op woah.org . - slachtofferinformatie (tenminste 1 maal per 3 mndn / m.u.v. periodes waarin leegstand heeft plaatsgevonden); - overige aandachtspunten; c. De varkenshouder kan de Online Monitor inzien in Vee-Online.			enkele bezoekverslagen onvolledig of afwezig	bedrijfsbegeleiding minder dan eens per maand; meerdere bezoekverslagen onvolledig of afwezig; online monitor niet ingevuld	alle bezoekverslagen onvolledig of afwezig				Bovenwettelijk Regeling diergeneesmiddelen, Bijlage 9, art. 6.3
D0103	Het UBN is in het bezit van een door de bedrijfszegen dierenarts opgesteld bedrijfsgezondheidsplan, dat is geüpload in een door de regelinghouder aangewezen database. Het bedrijfsgezondheidsplan wordt minimaal jaarlijks geactualiseerd en bevat minimaal de volgende onderdelen: a. titel: bedrijfsgezondheidsplan; b. naam en handtekening varkenshouder en bedrijfszegen dierenarts; c. UBN d. datum van opstellen e. de gehouden diercategorieën f. aandachtspunten naar aanleiding van voorgaand jaar. g. voorkomen van staartbijten h. een analyse van de diergezondheidsstatus en de toepassing van diergeneesmiddelen op het bedrijf gedurende het voorgaande jaar i. een actieplan met managementmaatregelen die het komende jaar worden genomen met betrekking tot het verminderen van het gebruik van antibiotica, inclusief heldere doelstellingen en tijdsplaan	De varkenshouder dient ervoor te zorgen dat het bedrijfsgezondheidsplan wordt geüpload in een door de regelinghouder aangewezen database. Het bedrijfsgezondheidsplan wordt in beginsel jaarlijks geactualiseerd. Als de actualisatie (d.w.z. na 1 jaar) in een periode van leegstand op het varkenbedrijf valt, dan hoeft er geen geactualiseerd bedrijfsgezondheidsplan aanwezig te zijn. Worden weer varkens aangevoerd, dan wordt bij het eerstvolgende maandelijkse bezoek van de dierenarts het bedrijfsgezondheidsplan geactualiseerd.			- BGP niet in door schemebeheerder aangewezen database en/of voldoet niet aan de eisen. - BGP maximaal 1 week te laat geactualiseerd. - BGP voldoet niet aan de eisen	BGP niet aanwezig of niet door de bedrijfszegen dierenarts opgesteld. BGP ouder dan 1 jaar + 1 week				Besluit houders van dieren art.1:29 lid 1 Regeling diergeneesmiddelen, Bijlage 9, art. 6.4a, 6.4b	
D0104	Het UBN is in het bezit van een door de bedrijfszegen dierenarts opgesteld bedrijfsbehandleplan. Het bedrijfsbehandleplan wordt minimaal jaarlijks geactualiseerd en bevat minimaal de volgende onderdelen: a. de meest voorkomende aandoeningen en ziekten en de voorgestelde behandeling b. titel: bedrijfsbehandleplan c. naam varkenshouder en bedrijfszegen dierenarts d. UBN e. datum van opstellen f. de op het bedrijf toegepaste vaccinatieschema's g. merknaam en Reg NL (H)van het te gebruiken diergeneesmiddel h. wachttijd i. dosering j. behandelduur	De varkenshouder dient ervoor te zorgen dat het bedrijfsbehandleplan wordt geüpload in een door de regelinghouder aangewezen database. Als de actualisatie (d.w.z. na 1 jaar) in een periode van leegstand op het varkenbedrijf valt, dan hoeft er geen geactualiseerd bedrijfsbehandleplan aanwezig te zijn. Worden weer varkens aangevoerd, dan wordt bij het eerstvolgende maandelijkse bezoek van de dierenarts het bedrijfsbehandleplan geactualiseerd. Ad g: Volstaan kan worden met de werkzame stof, mits in een bijlage een lijst wordt opgenomen met te gebruiken diergeneesmiddelen, inclusief merknaam, REG NL (H)-nummer, waschtijd, dosering en behandelduur.	Bedrijfsbehandleplan is op het moment van controle niet ouder dan 1 jaar. Tenzij er sprake is van leegstand tijdens de actualisatie/controle.		BBP niet in database regelinghouder en/of voldoet niet aan de eisen. BGP maximaal 1 week te laat geactualiseerd.	BBP niet aanwezig of niet door de bedrijfszegen dierenarts opgesteld. BGP ouder dan 1 jaar + 1 week					
D0105	Het UBN is in het bezit van een door de varkenshouder ingevulde welzijnsscheck en gestart met de 'krulstaartroute'. De welzijnsscheck wordt minimaal 1 keer per jaar uitgevoerd.	De welzijnsscheck dient per UBN ingevuld te worden voor de aanwezige diercategorie(dieren) en/of diercategorieën. • Er dient gebruik gemaakt te worden van de welzijnsscheck die te vinden is op www.vlaiovarkenshouderij.nl . • Het doel van de krulstaartroute is om stapsgewijs te werken naar het stoppen met staartcouperen. Een combinatie van verschillende routes of een variant daarop is ook toegestaan, mits aantoonbaar wordt gewerkt aan het stoppen met couperen op het UBN. Zie www.krulstaartroutes.nl . • De welzijnsscheck mag op het moment van controle niet ouder zijn dan 1 jaar.			- welzijnsscheck niet ingevuld voor de aanwezige diercategorieën - er wordt niet aantoonbaar gewerkt aan uitsaieren van couperen						Bovenwettelijk

HVQ	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
D0106	Het UBN is in het bezit van een met de bedrijfsgeen dierenarts (of diens vervanger) opgesteld Plan van aanpak PRRS-bestrijding. Het plan wordt minimaal jaarlijks geactualiseerd en bevat minimaal de volgende onderdelen: a. titel: plan van aanpak PRRS; b. UBN; c. naam varkenshouder en dierenarts; d. datum van opstellen/actualiseren; e. analyse huidige PRRS-situatie van het bedrijf: • aan-/afwezigheid virus en afweerstoffen bij verschillende diercategorieën (indien bekend); • vaccinatiestatus; f. SMART doelstellingen en bijbehorende maatregelen om het PRRS-virus te bestrijden; g. evaluatie van de opvolging van de maatregelen.	Het plan van aanpak kan onderdeel zijn van het bedrijfsgezondheidsplan.			plan van aanpak niet aanwezig plan van aanpak voldoet niet aan de eisen plan van aanpak te laat geactualiseerd.					1-2-2020	Bovenwettelijk
D0107	Het bedrijf (UBN) voert monitoring van het PRRS virus uit volgens het bemonsteringsschema (per trimester) zoals opgenomen in het Nationaal PRRS-plan 2025-2040 van de Coölinie Vitale Varkenshouderij. Bemonstering is van toepassing voor bedrijven met: zeugen en biggen, gespeende biggen, vleesvarkens of opfok.	Het bemonsteringsschema is te vinden op www.vitalevarkenshouderij.nl . Vanaf tenminste drie monsternames leidt dit tot een PRRS-status van het UBN.			geen of onvoldoende bloedmonsters onderzocht				Eerste trimester 2026	1-2-2020	Bovenwettelijk
D0108	De varkenshouder laat elk trimester (4 maanden) 12 bloedmonsters analyseren op Salmonella. De monsterstagen worden gedurende 2 jaar na bemonstering (digitaal) in de administratie bewaard.	De verplichting tot salmonella onderzoek geldt slechts indien per trimester (periode van 4 maanden), 31 of meer vleesvarkens aanwezig waren zwaarder dan 25 kilogram: 1. 1 januari tot en met 30 april 2. 1 mei tot en met 31 augustus 3. 1 september tot en met 31 december. De varkenshouder laat op zijn bedrijf of in de slachterij bloedmonsters nemen. De varkenshouder dient er voor te zorgen dat de onderzoeksresultaten, via het laboratorium, worden aangeleverd in de Holland Varken Quality database of via een door de regelinghouder geaccepteerd systeem, waarin deze gegevens zijn opgenomen.	Dit wordt niet gecontroleerd tijdens de controle; de Certificerende Instantie controleert en beoordeelt dit ieder trimester aan de hand van de gegevens in de database.		onvoldoende monsters geanalyseerd; resultaten niet in toegestane database	uitslagen korter dan 2 jaar bewaard					Bovenwettelijk
D0109	De varkenshouder geeft zijn bedrijfstatus in het kader van de Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoonosen en TSE's (A,B,C,E,F,RE,D) en elke wijziging in zijn bedrijfstatus door aan de Certificerende instantie. De varkenshouder laat indien zijn bedrijf een A, C of E status heeft elke maand 12 monsters analyseren op: - Ziekte van Aujeszky (ZvA) - Klassieke varkenspest (KVP) De varkenshouder laat indien zijn bedrijf een B, D of F status heeft elk trimester (4 maanden) 3 bloedmonsters analyseren op ZvA. De ZvA en, indien van toepassing, KVP monsteruitslagen worden gedurende 2 jaar na bemonstering in de administratie bewaard.	Indeling trimesters: 1. 1 januari tot en met 30 april, 2. 1 mei tot en met 31 augustus en, 3. 1 september tot en met 31 december. De varkenshouder laat op zijn bedrijf of in de slachterij bloedmonsters nemen. De varkenshouder dient er voor te zorgen dat de onderzoeksresultaten, via het laboratorium, worden aangeleverd in de Holland Varken database of via een door de regelinghouder geaccepteerd systeem, waarin deze gegevens zijn opgenomen. De varkenshouder dient er voor te zorgen dat zijn bedrijfstatus en elke wijziging in zijn bedrijfstatus aan de CI wordt doorgegeven.	Dit wordt niet gecontroleerd tijdens de controle; de Certificerende Instantie controleert en beoordeelt dit ieder trimester aan de hand van de gegevens in de database.		onvoldoende monsters geanalyseerd; resultaten niet in toegestane database; (wijziging van) bedrijfstatus niet aan CI doorgegeven.	uitslagen korter dan 2 jaar bewaard					Bovenwettelijk Richtlijn 2003/99/EG Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoonosen en TSE's
D0110	De op het bedrijf aanwezige dieren zijn gemerkt, binnen 1 week na het spenen, conform de "Regeling identificatie en registratie van dieren".	Op het oormerk staat minimaal het UBN nummer.					-dieren > 1 week na het spenen zonder oormerk; -UBN staat niet op het oormerk				Verordening (EU) 2016/429 Verordening (EU) 2019/2035 artikel 50.59 van de Regeling houders van dieren
D0111	De varkenshouder ziet erop toe dat hij van de slachterij (eventueel via de handelaar) de gegevens ontvangt, die bij de keuring van varkens worden vastgelegd, ter ondersteuning van zijn bedrijfsvoering. Het betreft de volgende keuringgegevens: a. longontsteking b. borstvliesontsteking c. leveraandoening d. huidaandoening e. poottelschadiging f. volle magen g. overschrijding van residuen als bedoeld in Monitoring Kritische Stoffen bij varkens	Deze gegevens worden opgenomen in de administratie.				administratie onvolledig of afwezig					Bovenwettelijk
D0112	Toepassing van diergeneesmiddelen volgt aan: a. De varkenshouder past (receptplichtige) diergeneesmiddelen toe op recept van de bedrijfsgeen dierenarts; b. Niet receptplichtige diergeneesmiddelen mogen uitsluitend betrokken worden van de officieel toegelaten leveranciers; c. Dieren die behandeld zijn met antibiotica, die niet op de positieve lijst antibiotica staan, dienen onderscheidenlijk gemerkt en als niet-Holland Varken Quality afgeleverd te worden.	a. (Receptplichtige) diergeneesmiddelen en vaccins die niet aan deze kwalificaties voldoen, mogen niet op het bedrijf voorradig zijn. Indien de varkenshouder URA diergeneesmiddelen van derden (lees: handelaar met een vergunning voor het leveren van URA-middelen) wil betrekken dan betekent dat dat de bedrijfsgeen dierenarts een recept uitschrijft. Medicijnen voor biggen op vleesvarkens bedrijven zijn toegestaan, mits aantoonbaar is dat deze zijn gebruikt bij biggen niet ouder/niet zwaarder dan op de verpakking is aangegeven. Aantonen kan bijvoorbeeld via hokkaarten. Voor buitenlandse bedrijven geldt: diergeneesmiddelen moeten voor betreffende land officieel geregistreerd zijn. b. Officieel toegelaten leveranciers zijn dierenartsen en door het Bureau Registratie Diergeneesmiddelen erkende vakhandelaren in diergeneesmiddelen (Avergunning). c. Onderscheidenlijk merken is bijvoorbeeld een kleur aanbrengen op de rug van het betreffende dier.	De positieve lijst antibiotica beperkt zich tot het gebruik van antibiotica, alle andere diergeneesmiddelen vallen buiten deze lijst. Controlepunten: Algemeen van de medicijnen is leidend bij bepalen of juist aanwezig; medicijnen afgegeven voor datum vervallen positieve lijst en THT niet verstreken, mogen opgebruikt worden. LET OP: UDO, UDA en URA diergeneesmiddelen mogen uitsluitend door de bedrijfsgeen dierenarts worden voorgeschreven waarbij het wettelijk verboden is UDO en UDA diergeneesmiddelen te betrekken van een andere dan de bedrijfsgeen dierenarts. Deze middelen mogen eventueel door een apothek worden geleverd. In de praktijk komt dit niet voor. URA diergeneesmiddelen mogen naast de bedrijfsgeen dierenarts worden geleverd door een apothek of geregistreerde erkende handelaar. Raadpleeg het vergunningsregister op de internetpagina van CBG-MEB (www.cbgmeb.nl) voor de meest actuele lijst van de erkende vakhandelaren met een Avergunning.	antibiotica onder cascade afgegeven, waarvan werkzame stof en toedieningswijze wel op positieve lijst staan op bedrijf aanwezig (gewees)	diergeneesmiddelen betrokken van niet officieel toegelaten leveranciers	UDA en/of UDO diergeneesmiddelen niet van bedrijfsgeen dierenarts of apothek afkomstig; URA diergeneesmiddelen niet door bedrijfsgeen dierenarts voorgeschreven; URA diergeneesmiddelen niet door apothek of geregistreerde erkende handelaar geleverd; antibiotica gebruikt/aanwezig die niet op de positieve lijst antibiotica staan	dieren niet onderscheidenlijk gemerkt als niet-HV; geen melding op afleverbon			REG 852/2004 bijlage 1 Deel A II.3a EG 852/2004 bijlage 1 Deel A II.4 Regeling diergeneesmiddelen, bijlage 6	
D0113	Elke antibioticum die op de positieve lijst antibiotica staan, zijn toegestaan.	De positieve lijst is te vinden op www.hollandvarkenquality.nl . Voor buitenlandse bedrijven geldt: antibiotica moeten voor het betreffende land officieel geregistreerd zijn en gelijkwaardig aan de op de positieve lijst antibiotica genoemde antibiotica.	Controlepunten: Algemeen van de medicijnen is leidend bij bepalen of juist aanwezig; medicijnen afgegeven voor datum vervallen positieve lijst en THT niet verstreken, mogen opgebruikt worden.		Antibiotica onder cascade afgegeven, waarvan werkzame stof en toedieningswijze wel op positieve lijst staan op bedrijf aanwezig (gewees)	niet toegestane antibiotica op bedrijf aanwezig (gewees)					EG 852/2004 bijlage 1 Deel A II.3a, II.4 Bovenwettelijk
D0114	Het etiket van diergeneesmiddelen vermeldt tenminste: a. de naam van de praktijk die de diergeneesmiddelen heeft verkocht b. het UBN waaraan het middel geleverd is c. de datum van afgifte door de dierenartspraktijk aan de veehouder.					naam praktijk en/of UBN en/of datum van afgifte niet op etiket	etiket afwezig				EG 852/2004 bijlage 1 Deel A II.3a, II.4 Bovenwettelijk

HVQ	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
D0115	Bij iedere toediening van diergeneesmiddelen en vaccins aan varkens wordt geregistreerd: a. data van toediening/behandeling b. dier-/hoknummer c. einde wachtermijn d. naam van het diergeneesmiddel/vaccin e. REGNL van het diergeneesmiddel/vaccin f. batchnummer g. toedieningswijze h. hoeveelheid.	Varkens die individueel behandeld worden, moeten herkenbaar worden gemaakt als behandeld, voor minimaal de wachtermijn. Voor de registratie van het verbruik van diergeneesmiddelen wordt hier onder per categorie de interpretatie beschreven. Een voorbeeld van registratie zijn de stalkaarten. Zeggen: Behandelingen worden per zeug geregistreerd, voor middel en dosering kan verwezen worden naar een bedrijfsbehandelplan. Bijgen bij de zeug: - Niet standaardbehandelingen van zuigbiggen (individueel of groep) worden geregistreerd onder het nummer van de zeug. Daar waar mogelijk kan worden verwezen naar het bedrijfsbehandelplan. - Voor standaardbehandelingen kan worden verwezen naar het bedrijfsbehandelplan. Bijgen en vleesvarkens: - Individuele behandelingen worden op hokniveau geregistreerd, voor middel en dosering kan verwezen worden naar een bedrijfsbehandelplan. - Groepsbehandelingen worden per hok/afdeling geregistreerd, voor middel en dosering kan verwezen worden naar een bedrijfsbehandelplan.			enkele registraties ontbreken	meerdere registraties ontbreken	alle registraties ontbreken				EG 852/2004 bijlage1 Deel A.III.3d Regeling houders van dieren artikel 3.1 Bovenwettelijk
D0116	De volgende documenten worden minimaal 5 jaar (digitaal) bewaard: a. registratiekaarten; b. bedrijfsgezondheidsplan; c. bedrijfsbehandelplan; d. bezoekerslagen dierenarts				BBP, BGP, registratiekaarten en/of bezoekerslagen dierenarts korter dan 5 jaar bewaard						Regeling diergeneesmiddelen, bijlage 9, art. 6.3. EG 852/2004 bijlage1 Deel A.II.3a, EG 852/2004 bijlage1 Deel A.II.4, EG 852/2004 bijlage1 Deel A. ?
D0117	Een varkenshouder die zelf vaccineert, heeft: a. hiervoor scholing, adequaat vaccineren, gevolgd; b. minimaal eens per vier weken bedrijfsbegeleiding van de dierenarts.		Bewijs van deelname/certificaat aan cursus zelf vaccineren moet aanwezig zijn voor degene die vaccineert.			geen bewijs van deelname/certificaat cursus zelf vaccineren bedrijfsbegeleiding minder dan een keer per 4 weken			N.V.T indien varkenshouder niet zelf vaccineert		Regeling diergeneesmiddelen bijlage 8, 3.a
D0118	De varkenshouder is verplicht gegevens met betrekking tot de ontvangsten van diergeneesmiddelen, conform de Minimumeisen registratie van diergeneesmiddelen/afgifte in InfoVarken, aan de Certificerende Instantie beschikbaar te stellen.	De varkenshouder komt met de bedrijfs eigen dierenarts (waarmee hij de overeenkomst afsluit) overeen dat de bedrijfs eigen dierenarts de gegevens met betrekking tot de aangeleverde diergeneesmiddelen digitaal aanlevert conform de eisen die de Holland Varken Quality regelinghouder daaraan stelt. Het aanleveren geschiedt in een door de regelinghouder geaccepteerd systeem, waarin deze gegevens zijn opgenomen. De varkenshouder is verantwoordelijk voor de juiste inhoud en volledigheid van de gegevens. Aanlevering dient te geschieden binnen twee weken na levering van de diergeneesmiddelen.	De gegevens betreffende het diergeneesmiddelenverbruik zijn beschikbaar in door schemabeheerder aangewezen en daarmee in de database van de Certificerende instantie. Er wordt steekproefsgewijs gecontroleerd of de op het bedrijf aanwezige diergeneesmiddelen door schemabeheerder aangewezen database zijn geregistreerd.			registratie onvolledig	registratie afwezig				Besluit houders van dieren art.1.27 lid 1
D0119	De dierdagdosering per dierjaar (DDD's) bevindt zich binnen het aanvaardbare niveau volgens de actuele vastgestelde benchmarkwaarden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de diercategorieën zeugen/biggen, speenbiggen en vleesvarkens.	Actuele benchmarkwaarden zijn terug te vinden bij SDa (zie www.autoriteitdiergeneesmiddelen.nl). De DDD's wordt in januari bepaald over het voorgaande jaar van 1 januari tot 31 december. Bij overschrijding van het aanvaardbare niveau, bekken per diercategorie, worden de volgende maatregelen genomen: Bij 1 jaar in actieniveau dient voor 1 april van het opvolgende jaar een aanvullend bedrijfsgezondheidsplan ingediend te worden welke is opgesteld met de bedrijfs eigen dierenarts. Hierin wordt o.a. vermeld: 1. welke antibiotica (productnaam of werkzame stof) verantwoordelijk zijn voor de overschrijding; 2. bij welke diercategorie (verder uitgesplitst in leeftijd, gewicht, etc.) deze antibiotica worden ingezet; 3. een analyse van de risicofactoren / onderliggende oorzaken; 4. welke verbeteringen ingezet worden om de risicofactoren/onderliggende oorzaken (zie punt 3) te reduceren of weg te nemen. Van de verbeterpunten wordt een actieplan opgesteld. Van eerdere vastgestelde verbeterpunten wordt een evaluatie uitgevoerd. Bij 2 jaar in actieniveau dient voor 1 april van het opvolgende jaar een aanvullend BGP actieniveau ingediend te worden welke is opgesteld met het adviessteam. Het adviessteam bestaat ten minste uit een Geborgde Varkensdierenarts en een externe deskundige, bij voorkeur een voervoortlichter. Het adviessteam komt minimaal 3 keer per jaar bijeen. Het aanvullend BGP actieniveau bevat minimaal: 1. Analyse van het bedrijf, van de onderliggende oorzaken van het verhoogde antibioticagebruik en de maatregelen die al zijn genomen (inclusief aanvullende BGPs). 2. Er wordt aandacht besteed aan het colistinegebruik van het bedrijf in het	Administratieve controle op kantoor van de certificerende instelling (CI).		geen procesbegeleider van de erkende lijst gebruikt	geen aanvullende maatregelen genomen indien DDD's in het actiegebied; aanvullende maatregelen voldoen niet aan de voorschriften	indien DDD's 4 jaar in actieniveau en geen aanvullende maatregelen genomen; aanvullende maatregelen voldoen niet aan de voorschriften				Bovenwettelijk
D0120	De opslag van diergeneesmiddelen en vaccins: a. vindt plaats in een afgesloten ruimte (kast, koelkast); b. is gescheiden van ruimten waar zich varken (s) bevinden; c. vindt plaats volgens de op de diergeneesmiddelen en vaccins vermelde voorgeschreven condities; d. is gescheiden van middelen voor andere diersoorten; e. is gescheiden van voedermiddelen of de opslagruimten waar afval, brandbare en giftige stoffen, reinigings- en desinfectiemiddelen, plaagdierbeheersingsmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen opgesteld worden.	a/b. Indien de centrale gang gebruikt wordt als doorloopruimte voor varkens, en de koelkast staat daar, dan dient deze zodanig gesloten te zijn dat de varkens deze niet open kunnen maken (bijv. ophangen). Het gebruik van een medicijnkast is toegestaan. c. De temperatuur in de opslagplaats voor diergeneesmiddelen komt niet onder de 12°C en niet boven de 25°C. Vaccins en bepaalde diergeneesmiddelen, als zodanig door de dierenarts aangewezen, worden in een koelkast bewaard (temperatuur tussen 2 en 7°C). d. Herkenbaar gescheiden in de koelkast, bijv. op verschillende schappen, is voldoende.	c. Veehouder dient zelf aan te geven (via bijvoorbeeld een thermometer) dat temperatuur in orde is. e. Indien de opslag van diergeneesmiddelen in dezelfde kast als afval, brandbare en giftige stoffen, reinigings- en desinfectiemiddelen, plaagdierbeheersingsmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen staan, maar op verschillende planken, wordt dit als licht gesanctioneerd.		diergeneesmiddelen in dezelfde kast als afval, brandbare en giftige stoffen, R&D, plaagdierbeheersings- en gewasbeschermingsmiddelen, maar op andere plank		opslag voldoet niet aan 1 of meerdere voorwaarden				EG 852/2004 bijlage1 Deel A.II.4g) Regeling houders van dieren artikel 3.1 Regeling diergeneesmiddelen bijlage 8, artikel 4a EG 852/2004 bijlage1 Deel A.II.3a, EG 852/2004 bijlage1 Deel A.II.4 Regeling diergeneesmiddelen, art 5.7.1.a Bovenwettelijk
D0121	Ontvangst, opslag en gebruik van diergeneesmiddelen vindt plaats volgens: a. De afleverbonnen van de geleverde diergeneesmiddelen worden bewaard voor de duur van de wettelijk voorgeschreven periode met een minimum van 5 jaar; b. Vaccins en antimicrobiele middelen mogen voor niet langer dan 4 weken zijn voorgeschreven; c. Er zijn geen diergeneesmiddelen en vaccins aanwezig over de houdbaarheidsdatum; d. Niet gebruikte diergeneesmiddelen worden afgevoerd via de lokale voorzieningen; e. Toediening van diergeneesmiddelen gebeurt volgens de bijgeleverde gebruiksvoorschriften (toedieningswijze en duur, dosering, wachttijd), tenzij de bedrijfs eigen dierenarts de middelen anders heeft voorgeschreven en dit is vastgelegd conform de daarvoor geldende voorschriften.	d. Toegestane lokale voorzieningen zijn: afvoer via chemobak, afvoer via dierenarts, afvoer door afgifte bij gemeentelijke afvalverzamelput.				- afleverbonnen korter dan 5 jaar bewaard of korter dan de wettelijk voorgeschreven periode; - vaccins en antimicrobiele middelen langer dan 4 weken voorgeschreven - diergeneesmiddelen en/of vaccins aanwezig waarvan de houdbaarheidsdatum - restanten diergeneesmiddelen afgevoerd via niet toegestane voorziening - verpakkingen van diergeneesmiddelen hergebruikt					EG 852/2004 bijlage1 Deel A.II.4g) Regeling houders van dieren artikel 3.1 Regeling diergeneesmiddelen bijlage 8, artikel 4a EG 852/2004 bijlage1 Deel A.II.3a, EG 852/2004 bijlage1 Deel A.II.4 Regeling diergeneesmiddelen, art. 5.7.1.a Regeling diergeneesmiddelen, art. 5.11.d Bovenwettelijk

HVQ	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
D0122	Afvoer van destructiemateriaal is als volgt georganiseerd: a. Kadavers worden tijdens dagelijkse ronde uit de stal verwijderd; b. Kadavers >200 kg. worden uiterlijk op de eerstvolgende werkdag gemeld bij de destructor; c. Overige kadavers mogen daarnaast volgens afspraak met de destructor 1x per 2 weken op een vaste werkdag worden opgehaald, kooling tot een omgevings temperatuur van ten hoogste 30°C is dan verplicht; d. Er is een aanbiedingsplaats voor de afvoer van destructiemateriaal aanwezig in de vorm van: een verharde, reinigbare kadaverplaats aan de openbare weg of een mobiele wagen die voldoende dicht en reinigbaar is; e. de locatie is zodanig dat het vanaf de openbare weg binnen het vrije bereik ligt van de laadkraan van het vervoermiddel waarmee het wordt opgehaald; f. Op het bedrijf is voor opslag van kadavers aanwezig een gekoelde, goed afsluitbare, onbeschadigde en reinigbare kadaverton, en/of een koelkelder; en/of - een kadaverstolp die de kadavers volledig afdekt; f. Kadaverplaat, -ton, -stolp en mobiele wagen worden direct na het ophalen van de kadavers gereinigd en onttmet.	• Onder verhand wordt verstaan: klinkers, tegels, asfalt of beton. Roosters zijn niet toegestaan. • De kadaverplaats ligt in het vrije bereik van de laadkraan van het vervoermiddel van het destructiebedrijf vanaf de openbare weg. Indien dit fysiek niet mogelijk is, wordt schriftelijk een andere plaats afgesproken tussen varkenshouder en destructiebedrijf, waarbij uitgangspunt is dat het vervoermiddel van het destructiebedrijf niet verder dan één wagenlengte op het erf komt. • De kadaverstolp dient dusdanig groot en zodanig uitgevoerd te zijn dat vogels, ratten, honden, katten etc. niet bij de kadavers kunnen komen en dat de kadavers aan het zicht van passanten zijn onttrokken.				kadavers niet tijdig gemeld en/of opgehaald; kooling onvoldoende (indien van toepassing)	kadavers niet tijdig uit stal verwijderd aanbiedingsplaats afwezig of voldoet niet aan de voorwaarden kadaverton, koelkelder en/of kadaverstolp afwezig of voldoet niet aan de voorwaarden voorziening(en) niet gereinigd en onttmet				EG 852/2004 bijlage 1 Deel 6.21 Verordening (EG) nr. 1098/2009 en Verordening (EU) nr. 142/2011 Regeling dierlijke producten art. 3.22, art. 3.23, art. 3.24, art. 3.25
D0123	Stalvoorzieningen voor varkens zijn zo gebouwd dat varkens oogcontact kunnen hebben.	Ruimten waarin zieke en gewonde varkens worden gehuisvest hoeven niet aan deze norm te voldoen.					geen oogcontact mogelijk				Besluit houders van dieren, art. 2.16 lid c
D0124	Zieke, zwakke en gewonde varkens of dieren die zich agressief gedragen/of slachtoffer zijn van agressief gedrag kunnen indien nodig geïsoleerd worden in een adequate ruimte (herstelruimte) die: a. schoongehouden is; b. goed geventileerd is; c. warm en droog is; d. na het leegkomen en minimaal jaarlijks gereinigd en gedesinfecteerd wordt; e. de varken(s) voldoende ruimte geeft om zich te kunnen ontdraaien.	Ook zwakke varkens die zich niet kunnen handhaven in een groep kunnen in deze ruimte worden gehuisvest. Deze afscheiding kan ook binnen de afdeling plaatsvinden. b.v. in de ziekenboeg is een gezond klimaat. Er zijn ventilatievoorzieningen aanwezig. De ziekenboeg is droog en de temperatuur is zodanig dat de dieren het niet zichtbaar koud of te warm hebben. d. Reiniging houdt in dat de ziekenboeg visueel schoon is, ook bij leegstand. e. Aantoonbaar advies van de dierenarts.				herstelruimte kan niet schoongehouden worden; herstelruimte niet visueel schoon	niet aangegevend dat herstelruimte aanwezig is of geëceerd kan worden; klimaat herstelruimte niet gezond; varken(s) kunnen niet ontdraaien				EG 852/2004 bijlage 1 Deel A.9.2, besluit houders van dieren art. 2.4 lid 4 en art. 2.15 lid 1d en lid 3
D0125	Dagelijks worden diergezondheid en derwelzijn van de dieren beoordeeld. a. Varkens worden ten minste eenmaal per dag gecontroleerd; b. Zogende zeugen en zogende biggen worden ten minste tweemaal per dag gecontroleerd; c. Ook automatische of mechanische apparatuur die noodzakelijk is voor de gezondheid en het welzijn van een dier wordt ten minste eenmaal per dag functioneel gecontroleerd; d. Ziekte of gewonde varkens worden op passende wijze verzorgd en zo nodig afgezonderd in de daarvoor bestemde herstelruimte.	Dagelijks worden diergezondheid en derwelzijn beoordeeld en indien nodig vindt behandeling plaats conform het bedrijfsbehandelplan. Indien nodig worden zieke of gewonde varkens naar de herstelruimte gebracht, eventueel in overleg met de dierenarts.	Tijdens de inspectie mogen slechts incidentele gevallen van niet opgemerkte zware leugetheid, zware verwondingen als gevolg van bijvoorbeeld oor- en/of staartbijten en sterk verzwakte dieren als gevolg van ziekte, stress of anderszins voorkomen. Apparatuur moet functioneren.	enkele zieke of gewonde varkens niet passend verzorgd en indien nodig niet afgezonderd in herstelruimte		meerdere zieke of gewonde varkens niet passend verzorgd en indien nodig niet afgezonderd in herstelruimte; controle apparatuur minder dan 1x per dag (apparatuur functioneert niet)	veel zieke of gewonde varkens niet passend verzorgd en indien nodig niet afgezonderd in herstelruimte				Besluit houders van dieren, art.1.7 lid c Besluit houders van dieren, art.2.4 lid 2 en art. 2.5 lid 8
D0126	Monitoring diergezondheid en behandeling van dieren: a. De varkenshouder (of medewerker) schakelt vroegtijdig zijn bedrijfsgeen dierenarts in bij ziekte of ernstige verwonding van dieren op het bedrijf en behandelt zieke dieren tijdig; b. Indien de zieke dieren, na raadpleging van de dierenarts, niet tijdig reageren op de ingeslede behandeling, is evaluatie noodzakelijk; c. Bij abnormale verlaging van voeropname, productiedaling en/of sterfte stelt de varkenshouder zijn bedrijfsgeen dierenarts daarvan in kennis.	a. Tijdig is binnen 24 uur of zoveel eerder als noodzakelijk is. b. Evaluatie geschiedt middels een bedrijfsbezoek door de dierenarts en in overleg met de varkenshouder.	dierenarts niet tijdig ingeschakeld; enkele zieke dieren niet tijdig behandeld			dierenarts niet tijdig ingeschakeld; meerdere zieke dieren niet tijdig behandeld evaluatie heeft niet plaatsgevonden	dierenarts niet tijdig/direct ingeschakeld; veel zieke dieren niet tijdig behandeld				Bovenwettelijk Besluit houders van dieren, art.1.7 lid c, art.2.4 lid 5 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren art. 15.1
D0127	Bij varkens gehouden in groepen, worden varkens die zich agressief gedragen of het slachtoffer van agressief gedrag zijn, uit de groep verwijderd.					(slachtoffers van) agressieve varkens niet uit groep verwijderd					RL 2008/120/EG art. 3.8, RL 2008/120/EG bijlage I, Hst. II, Besluit houders van dieren, art.D3
D0128	Voor zover mogelijk wordt een "all in-all out" systeem toegepast op afdelingsniveau voor gespense biggen en vleesvarkens.	Met uitzondering van de ziekenboeg.			op afdelingsniveau geen all-in-all-out toegepast						EU 1244/2007, Aansluitend bij bijlage VI, b
D0129	Alle varkens hebben permanent de beschikking over hokverrijkingmateriaal om te onderzoeken en mee te spelen. Het materiaal is niet schadelijk voor de gezondheid van de varkens.	Hokverrijking geldt voor alle varkens, dus ook voor individueel gehuiste dieren, zoals zeugen en beren. Zoals beschreven in de brochure "Hokverrijking" van de WUR, dient hokverrijking te voldoen aan negen indicatoren: veilig, eetbaar, kauwbaar, wroetbaar, afbreekbaar, vernieuwend, bereikbaar, beschikbaar en schoon. Er mag alleen hokverrijking gebruikt worden die geen negatieve invloed heeft op de voedselveiligheid of diergezondheid. Alleen een ketting of een ketting met een balje eraan als verrijking is niet voldoende.	afdelingsmateriaal incidenteel niet aanwezig of voldoet niet in een enkel hok of materiaal voldoet niet aan de 9 eisen			afdelingsmateriaal regelmatig niet aanwezig of voldoet niet in meerdere hokken	afdelingsmateriaal structureel niet aanwezig of voldoet structureel niet				RL 2008/120/EG bijlage 1, Hst. I, punt 4, AANBEVELING (EU) 2010/336 Besluit houders van dieren, art.2.14 lid 1, art.2.22 lid 1
D0130	Mannelijke biggen, die worden gecastreerd, worden door een vakbekwaam persoon onder verdoving gecastreerd. Indien de biggen worden gecastreerd dient de zeugenhouder: a. in het bezit te zijn van goedwerkende verdovingsapparatuur b. een goed gasmengsel voor verdoving te gebruiken c. minimaal één volle gasfles op voorraad te hebben d. te kunnen aantonen dat het gasverbruik overeenkomt met het aantal gecastreerde varkens. e. het aantal verdoofd gecastreerde varkens vast te leggen f. de administratie met betrekking tot verdoofd castreren te bewaren. g. indien de varkenshouder gebruik maakt van een immunocastratievaccin, dient dit erkend te zijn. h. bijwerkingen en sterfte van gecastreerde biggen >1% worden aantoonbaar gemeld aan de dierenarts. i. Bij alle gecastreerde biggen wordt napijnbestrijding toegepast. Er wordt gebruik gemaakt van een voor deze indicatie geregistreerd diergeneesmiddel. j. Het verbruik van het diergeneesmiddel voor napijnbestrijding komt overeen met het aantal gecastreerde biggen.	Castratie wordt uiterlijk 7 dagen na geboorte uitgevoerd of er vindt geen castratie plaats. De persoon die de verdoofde castratie uitvoert, is hiervoor opgeleid of is dierenarts. b. het gasmengsel bestaat uit, volgens afleverbon of opdruk van de fles, 30% zuurstof (O2) en 70% koolstofdioxide (CO2). d. Verbruik kan worden aangegeven door de afleveringsbewijzen van de gasflessen. Aantal gecastreerde biggen x 0,021 liter = gasverbruik in liters. e. registratie kan worden vastgelegd door middel van een niet-reseerbare teller op het verdovingsapparaat of door een schriftelijke verklaring/ton van de dierenarts met naam, datum en aantal. f. minimale bewaartijd is 1 jaar. g. noteer Reg NL en naam van het vaccin. Een immunocastratievaccin is erkend als het officieel geregistreerd is bij het Bureau Diergeneesmiddelen, zie www.cbg-meb.nl. Momenteel is alleen Improvac (Reg NL 101000) erkend i. noteer Reg NL van het diergeneesmiddel dat gebruikt wordt voor de napijnbestrijding. Er wordt gebruik gemaakt van een voor deze indicatie geregistreerd diergeneesmiddel. j. Het verbruik kan worden aangegeven met de logboekformulieren/facturen van de toegepaste diergeneesmiddelen en de registratie van het gebruik bij de biggen. Richtlijn verbruik: 0,15 ml. per big.			a t/m i voldoet niet aan de eisen; er wordt geen verdoving toegepast; uitvoering niet door vakbekwaam persoon - gasverbruik komt niet overeen - niet-erkend immunocastratievaccin gebruikt - napijnbestrijding niet of niet correct toegepast of niet geregistreerde middelen toegepast - verbruik in logboek komt niet overeen met verwachting		N.V.T indien geen castratie wordt toegepast		Bovenwettelijk		
D0131	De speneerfijd is 28 dagen. Spenen op leeftijd van 21 dagen is toegestaan indien biggen naar gespecialiseerde voorzieningen worden gebracht die volledig worden toegestaan en grondig worden gereinigd en onttmet vóórdat een nieuwe groep biggen wordt binnengebracht, en gescheiden zijn van voorzieningen waar zeugen worden gehouden om het overdragen van ziekten op de biggen zoveel mogelijk te beperken.	De speneerfijd is 28 dagen, tenzij welzijn of gezondheid zeug in gedrang komt. Spenen op leeftijd van 21 dagen is toegestaan indien biggen naar gespecialiseerde voorzieningen worden gebracht die volledig worden toegestaan en grondig worden gereinigd en onttmet vóórdat een nieuwe groep biggen wordt binnengebracht, en gescheiden zijn van voorzieningen waar zeugen worden gehouden om het overdragen van ziekten op de biggen zoveel mogelijk te beperken.					spenen jonger dan 3 weken;				RL 2008/120/EG, bijlage I, Hst.II, C3 Besluit houders van dieren, art. 1.20 lid 3

Versie 2.0 dd 01-02-2026

HVQ	Voorschrift	Interpretatie voorschrift	Meetmethode en interpretatie	A (conform)	B	C	D	K.O.	E (n.v.t.)	Ingangsdatum	(Boven)wettelijk
T0105	De varkenshouder verklaart bij de aflevering van varkens voor de slacht: a. de koppelt Holland Varken Quality vleesvarkens voldoet aan de eisen van de regeling Holland Varken Quality; b. de identificatie- en registratieformulieren aanwezig zijn; c. de niet Holland Varken Quality vleesvarkens apart geïdentificeerd zijn; d. de identificatienummers van niet Holland Varken Quality vleesvarkens duidelijk op de afleveringsverklaring zijn vermeld; e. tijdens transport duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen de Holland Varken Quality vleesvarkens en die dat niet zijn; f. de af te voeren Holland Varken Quality vleesvarkens zijn gemerkt conform het bepaalde in de Regeling identificatie en registratie van dieren. Bij aankomst in de slachterij mag eventueel het verliespercentage van de identificatiemerkjes niet hoger zijn dan 1% per koppelt. Het merken dient zodanig plaats te vinden dat terugkoppeling op afdelingsniveau gewaarborgd is; g. het tijdstip van de laatste voerversprekking; h. de Holland Varken Quality-vleesvarkens nuchter worden afgeleverd. Nuchter betekent dat de laatste voerversprekking plaatsvindt vóór 16.00 uur op de dag vóór de dag van aflevering; i. de varkens afkomstig zijn van een Holland Varken Quality bedrijf; j. geen tranquilizers aan de varkens zijn en/of worden toegediend vóór het vervoer; k. de minimale eisen m.b.t. voedselketeninformatie (VKI) zijn correct doorgegeven aan de afnemer. De varkenshouder heeft in het geval dat uitslag meer dan 5% was dit gemeld voor 10:00 uur op de dag voorafgaand aan de slachting aan de slachterij.	k. Op de gebruikte afleveringsverklaring is het mogelijk om alle VKI onderwerpen te registreren. Het elektronisch doorgeven van VKI informatie is toegestaan, mits de varkenshouder deze gegevens inzichtelijk kan maken. 5% Uitslag geldt als uitslag over de afgeleverde afdelingen vanaf opleg.			uitslag gemeld, maar niet op tijd	afleveringsverklaring voldoet niet aan de eisen: b, d f m k geen afleveringsverklaring meegegeven met transport. uitslag niet gemeld	afleveringsverklaring voldoet niet aan de eisen: de eisen: a, c, j, k				EG 853/2004 bijlage1 Doel A: I, II, EG 853/2004 bijlage1 Doel A: II, III, EG 853/2004 bijlage1 Doel A: II,4
T0106	Een exemplaar van de afleveringsverklaring wordt in de administratie opgenomen en voor tenminste een periode van 3 jaar bewaard. De afleveringsverklaring dient ondertekend te worden door de varkenshouder of door de persoon die (mede) verantwoordelijk is voor de dagelijkse verzorging van de varkens, mits hij/zij hiervoor gemachtigd is door de varkenshouder.	Er kan gebruik gemaakt worden van het standaard machtigingsformulier op www.hollandvarkenquality.nl .			afleveringsverklaring incidenteel niet bewaard (<10%)	ondertekening niet door varkenshouder of gemachtigd persoon	afleveringsverklaring structureel niet bewaard				RL 92/102/EEG art.3.2
Overig administratie											
O0101	De varkenshouder houdt een administratie bij van alle aanwezige dieren (gespecificeerd naar zuigende biggen, zeugen, gespeende biggen, getten, beren)	Voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen 12 maanden.	Noteer het gemiddeld aantal aanwezige dieren, gespecificeerd naar diercategorie. Neem de gegevens over uit de (management)rapportage.				dier aantallen niet vast te leggen.				Besluit houders van dieren, art.102 § 4, d
O0102	De varkenshouder houdt een administratie bij van het gemiddeld aantal aanwezige zuigende biggen.	Voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen 12 maanden.	Noteer het gemiddeld aantal aanwezige zuigende biggen. Neem de gegevens over uit de (management)rapportage.								
O0103	De varkenshouder houdt een administratie bij van het gemiddeld aantal aanwezige speenbiggen.	Voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen 12 maanden.	Noteer het gemiddeld aantal aanwezige speenbiggen. Neem de gegevens over uit de (management)rapportage.								
O0104	De varkenshouder houdt een administratie bij van het gemiddeld aantal aanwezige fokzeugen (inclusief dekberen en zoekberen).	Voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen 12 maanden.	Noteer het gemiddeld aantal aanwezige fokzeugen (inclusief dekberen en zoekberen). Neem de gegevens over uit de (management)rapportage.								
O0105	De varkenshouder houdt een administratie bij van het gemiddeld aantal aanwezige opfokzeugen/getten vanaf 25 kg, tot 7 maanden.	Voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen 12 maanden.	Noteer het gemiddeld aantal aanwezige opfokzeugen/getten vanaf 25 kg, tot 7 maanden. Neem de gegevens over uit de (management)rapportage								
O0106	De varkenshouder houdt een administratie bij van het gemiddeld aantal aanwezige opfokzeugen/getten vanaf 7 maanden tot dekrijp.	Voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen 12 maanden.	Noteer het gemiddeld aantal aanwezige opfokzeugen/getten vanaf 7 maanden tot dekrijp. Neem de gegevens over uit de (management)rapportage.								
O0107	De varkenshouder houdt een administratie bij van het gemiddeld aantal aanwezige vleesvarkens.	Voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen 12 maanden.	Noteer het gemiddeld aantal aanwezige vleesvarkens. Neem de gegevens over uit de (management)rapportage.								
O0110	De varkenshouder meldt de aan- en afvoer van varkens van zijn bedrijf, conform de "Regeling identificatie en registratie van dieren". Een overzicht van aan- en afvoermeldingen wordt gedurende tenminste 3 jaar bewaard.	De aan- en afvoergegevens van het varkensbedrijf in de I&MVC-database dienen juist en volledig te zijn.	Via abonnement of via aanmelding op de afleverbonnen te ondervangen.			aan- en/of afvoergegevens niet juist of niet volledig gemeld; aan- en afvoermeldingen korter dan 3 jaar bewaard					Verordening (EU) 2019/429 Verordening (EU) 2019/2035 artikel 50.59 van de Regeling houders van dieren